БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 78 (17.360). ● 5 апрель 1979 йил, пайшанба ● Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «1979 йилги ҳосилни йиғиштириб олиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлаш ҳамда 1979-80 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети ҳосилни йиғиштириб олишни, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, юқори сифатли қуруқ ва ширали озуқа тайёрлашни муваффақиятли ўтказиш ҳамда чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш мақсадида иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, СССР «Госкомсельхозтехника»си, СССР Тайёрлаш министрлиги, СССР Озиқ-овқат саноати министрлиги, «Центрсоюз», ўлка, область ва район партия комитетлари, автоном республикаларнинг Министрлар Советлари ва халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, маҳаллий қишлоқ хўжалик органлари, колхозларнинг, совхозларнинг ва тайёрлов ташкилотларининг раҳбарлари зиммасига колхозларнинг, совхозларнинг ва тайёрлов ташкилотларининг 1979 йилги ҳосил ўрим-йиғимига, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашга ўз вақтида шай бўлишини, шунингдек 1979—80 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказишларини таъминлаш мажбуриятини юкладилар. Бунинг учун:

— барча донли экинларнинг тўла сақлаб қолиниши ҳамда улардан, айниқса кузги экинлар ва маккажўхоридан бевосита белгиланган мақсадлардагина фойдаланиш таъминлансин;

— дон комбайнлари, силос ўрадиган, картошка ковлайдиган ва лавлаги йиғиштирадиган комбайнларни, қаторли ўрим машиналарини, ем-хашак тайёрлайдиган машиналар ва бошқа ўрим техникасини, шунингдек транспорт воситаларини ремонт қилиш суръатларини кучайтириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга оширилсин, шу тариқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини йиғиштиришга ва ем-хашак тайёрлашга киришишдан камида икки ҳафта барвақт мазкур техника шай қилиб қўйилсин. Уни ремонт қилиш сифатига алоҳида эътибор берилсин. Шу мақсадда колхозлар, совхозлар ремонт устахоналарининг ҳамда СССР «Госкомсельхозтехника»си корхоналарининг қувватларидан тўла-тўкис фойдаланиш таъминлансин, уларнинг икки сменада ишлаши ташкил этилсин. Зарурат туғилган тақдирда саноат корхоналарининг ишчилари ремонт ишларига жалб қилинсин;

—ҳосил ўрими бошлангунча СССР «Госкомсельхозтехника»си ташкилотларида, колхоз ва совхозларда узеллар, агрегатлар ва запас қисмларнинг алмаштириб бериладиган зарур миқдордаги фонди вужудга келтириб қўйилсин, техникавий хизмат турғун ва кўчма воситалари тахт қилинсин, диспетчерлик алоқасининг пухта ишлаши таъминлансин, чорвачилик бинолари, ем-хашак цехлари, омборхоналар, силос ва сенаж сақланадиган омборлар, қуритиш пунктлари ва шу иншоотларнинг асбоб-ускуналари ўз вақтида ремонт қилиниши чоралари кўрилсин;

— дон, кунгабоқар, пахта, қанд лавлаги, узун толали зиғир пояси, картошка, сабзавот ва ем-хашакнинг юқори сифатли етиштирилишини ҳамда ўрим-йиғим ва тайёрлов пунктларига ҳамда асраш жойларига ташиш пайтида шу маҳсулотларнинг нобуд бўлишига йўл қўймасликни таъминлаш тадбирлари ишлаб чиқилиб, амалга оширилсин;

—колхоз ва совхозларда техникадан фойдаланишнинг илғор методлари, ўрим-йиғим ишларини Ставрополь ўлкасидаги Ипатово районида ҳамда мамлакатнинг бошқа илғор районлари ва хўжаликлари тажрибаси асосида комплекс ташкил этиш кенг жорий қилиниши таъминлансин;

— хўжаликлар машина-трактор агрегатларини икки сменада ишлатиш учун машинист-тракторчи кадрлар билан таъминлансин, энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш билан бирга ишларни юқори сифатли бажариш ва ўрим-йиғим машиналарининг қувватидан ғоят унумли фойдаланиш учун қишлоқ хўжалиги механизаторларининг социалистик мусобақаси кенг қулоч ёздирилсин;

— ҳосил ўрим-йиғимини, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашни ўтказиш даврида хўжаликларда умумий овқатланишни, маданий-маиший ва медицина хизматини кўнгилдагидек ташкил этиш таъминлансин;

— 1979-80 йил қиш фаслида чорва молларни тўла-тўкис таъминлаш учун ем-хашак тайёрлаш топшириқларига вужудга келаётган шароитларни ҳисобга олиб аниқлик киритилсин. Ҳар бир хўжаликда пичан, сенаж, силос, ўт талқони, донадор ва брикет ем тайёрлаш планларининг тўла ва ошириб бажарилишини ташкил этишга, шунингдек хўжаликларда ем-хашак ресурсларини қўшимча равишда ғамлаш ва ундан оқилона фойдаланиш учун ҳамма резервларни ишга солишга алоҳида эътибор берилсин;

— хашаки экинлар экилган майдонлар ем-хашак етиштирувчи механизациялаштирилган бригада ва звеноларга бириктириб қўйилиб, улар мўл ҳосил учун зарур техника ва ўғитлар билан таъминлансин;

— хашак тайёрлаш билан айни бир вақтда уни чорва қишлайдиган жойларга ташиб олиш, шу тариқа чорвани молхоналарда боқиш бошлангунча ем-хашакнинг чорвачилик фермаларига ташиб олинишини, асосан тугаллаш ташкил этилсин, шунингдек ем-хашакни ёнғин ва талон-торождан сақлаш учун зарур чоралар кўрилсин;

— қишловга қолдириладиган жами молларнинг ветеринария кўригидан ўтказилиши 1979 йил 1 ноябрга қадар тугаллансин ва чорва молларнинг касалликка чалинишига йўл қўймаслик юзасидан ветеринария олдини олиш тадбирлари комплекси ўтказилсин.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига ва Министрлар Советларига, ўлка, область ва район партия комитетларига, автоном республикаларнинг Министрлар Советларига ва халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетларига, касаба союз ва комсомол органларига 1979 йил ҳосилини ўриб-йиғиб олишни муваффақиятли ўтказиш ва чорва қишловига ҳозирлик кўриш соҳасидаги оммавий-сиёсий ишни ўз вақтида кучайтириб юбориш таклиф этилди. Коммунистлар, маҳаллий Советларнинг депутатлари, касаба союз ва комсомол активлари, халқ контролёрлари ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига тўғри жойлаштирилиши ҳамда уларнинг иши ташкил этилиши таъминлансин, ҳосилнинг тўла сақлаб қолиниши, тез ташиб олиниши ва сифатли қайта ишланиши учун курашда уларнинг роли ва масъулияти оширилсин.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ қурилиши министрлигига, СССР «Госкомсельхозтехника»сига ҳамда колхоз ва совхозларда қурилиш-монтаж ишлари олиб борадиган бошқа министрликлар ва идораларга 1979 йил планида кўзда тутилган чорвачилик бинолари ва ем-хашак цехлари қурилишини жадаллаштириш ва ишга тушириш учун зарур чораларни кўриш, уларни 1979 йил ноябридан кечиктирмай фойдаланишга топширишни таъминлаш вазифаси топширилди. СССР «Госкомсельхозтехника»си билан СССР Госснаби шу мақсад учун зарур комплект технология ва бошқа асбоб-ускуналарни ишга тушириладиган қурилишларга етказиб беришни таъминласинлар.

СССР «Госкомсельхозтехника»си билан иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига колхоз ва совхозларда чорвачилик техникасини ҳамда ем-хашакни қайта ишлайдиган ва тайёрлайдиган машиналарни ремонт қилиш ва уларга техникавий хизмат кўрсатиш ишларини кенгайтириш, районлардаги «Сельхозтехника» бирлашмаларида чорвачилик фермаларининг алмаштириб бериладиган узеллари, агрегатлари ҳамда тўла комплектли машина ва ускуналари фондини вужудга келтиришни таъминлаш таклиф этилди.

СССР Гўшт ва сут саноати министрлигига чорва ва парранда кўплаб топшириладиган, мавсумгача гўштни қайта ишлайдиган корхоналарни кечи билан 1979 йил 1 августгача ва паррандачилик комбинатларини кечи билан 1 июлгача ремонтдан чиқариб шай қилиб қўйиш, бу корхоналарни малакали ишчи ва мутахассислар билан таъминлаш, гўшт комбинатлари ва паррандачилик комбинатларининг чорва, парранда ва қуён қабул қилиш ҳамда қайта ишлаш соҳасида узлуксиз ишлашини ташкил этиш, шунингдек қабул қилиб олинган чорва ва паррандаларнинг тирик вазни ҳамда семизлиги сақлаб қолинишини таъминлаш топширилди.

Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхозлар раҳбарларининг диққат-эътибори ўт экилган ҳамма майдондаги ва табиий пичанзорлардаги ем-хашакни ўз вақтида тайёрлаш зарурлигига қаратилди. Қанд лавлаги, картошка палагидан, чорвачилик чиқитларидан, шунингдек похол, тўпон, озиқ-овқат саноати ва умумий овқатланиш чиқитларидан мол боқиш мақсадларида имкони борича яхшироқ фойдаланилсин, кузги яйловларда ем-хашак тайёрлаш ва унинг эҳтиёт запасларини ғамлаб олиш учун зарур чоралар кўрилсин.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига колхозларда, совхозларда ва хўжаликлараро корхоналарда тугатиб юборилган чорвачилик фермаларини қайта тиклаш ва янгиларини ташкил этиш юзасидан белгиланган тадбирларни 1979 йилда амалга ошириш таклиф қилинди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига ва СССР Тайёрлаш министрлигига кўп йиллик ўтлар, айниқса беда ва йўнғичқа уруғи етиштиришни кўпайтириш чораларини кўриш, уруғчиликни яхшилашга ва мазкур уруғликни Умумиттифоқ фондига етказиб бериш юзасидан белгиланган топшириқларни бажаришга, шунингдек корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг ёрдамчи қишлоқ хўжаликларини навли уруғликлар, кўчатлар ва зотдор ёш моллар билан таъминлашга доир зарур тадбирларни амалга ошириш топширилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига хўжаликларнинг ўз юқори сифатли уруғлигини эҳтиёжга етарли миқдорда ғамлаб олишлари, колхозларда, совхозларда ва бошқа давлат хўжаликларида дон ва дуккакли дон экинларининг эҳтиёт фондлари ҳамда кейинги йилга ўтадиган уруғлик фондларини вужудга келтириш устидан, шунингдек давлат ресурслари учун навли уруғлик тайёрлаш планининг бажарилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатишни таъминлаш топширилди. Камчил ва истиқболли дон ва дуккакли дон навларининг ҳамда маккажўхори оддий гибридларининг етиштирилган бутун ҳосилидан фақат уруғлик мақсадлари учунгина фойдаланилсин.

СССР «Госкомсельхозтехника»си билан иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига «Транссельхозтехника» транспорт корхоналарининг автоколонналарини 1979 йил ҳосили ўрим-йиғимига шай қилиб қўйиш, юк автомобилларини бир автомобилга икки ҳайдовчи ҳисобидан шоферлар билан таъминлаб қўйиш топширилди. Зарурат туғилган тақдирда ана шу автоколонналарни ҳосил ўрим-йиғими ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш учун бир иттифоқдош республикадан иккинчисига ўтказишга рухсат берилди. Темир йўллар министрлиги автоколонналарни ташиш учун юк тақдим этилишига қараб темир йўл платформалари ажратиб бериши лозим.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, СССР «Госкомсельхозтехника»си ва Темир йўллар министрлигига вужудга келадиган шароитларга қараб дон экинлари ҳосилини тезроқ ўриб-йиғиб олиш учун иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан келишиб, 1979 йил май—августида дон ва техника экинларини йиғиштириб оладиган комбайнларни ҳамда бошқа ўрим-йиғим машиналарини етказиб бериш муддатларини ўзгартиришларига ва зарурат туғилган тақдирда Қозоғистон ССРга ва РСФСРнинг қўриқ районларига ҳосил ўрим йиғими даврида бошқа иттифоқдош республикалардан тажрибали комбайнчиларни юборишларига ижозат берилди.

СССР Госснабига, ўрим-йиғим ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари, автомобиллар, уларнинг запас қисмлари, аккумуляторлар, металл маҳсулотлар ва бутлаш буюмлари, резина-техника ва электр-техника буюмлари, асбоб-ускуналар ва ишлаб чиқариш учун керакли бошқа материаллар ишлаб чиқарадиган СССР Министрликлари ва идораларига 1979 йилда уларни муддатидан илгари тайёрлаб, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалигига қарорда белгиланган муддатларда етказиб беришни таъминлаш топширилди. Саноат министрликлари ва идораларига қишлоқ хўжалик машиналарини, тракторларнинг, ўрим-йиғим машиналарининг, трактор прицеплари ва суғориш техникасининг запас қисмларини, шунингдек ёнилғи-мойлаш материалларини қўшимча равишда тайёрлаш ва қишлоқ хўжалигига етказиб бериш топшириғи белгиланди.

Трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрлигига, Автомобиль саноати министрлигига, Чорвачилик ва ем-хашак ишлаб чиқариш машинасозлиги министрлигига ҳамда бошқа машинасозлик министрликларига гарантияда бўладиган техникага хизмат қиладиган таянч пунктлари ва базаларининг узлуксиз ишлашини ташкил этиш таклиф қилинди. Мазкур пунктлар ва базалар ишдан чиққан ўрим-йиғим техникасини зудлик билан қайта тиклаш учун зарур миқдорда запас қисмлар, узеллар ва агрегатлар билан таъминлаб қўйилсин.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига ҳамда СССР «Госкомсельхозтехника»сига 1979 йил ҳосилини ўриб-йиғиб олиш учун автотрактор паркининг узлуксиз ишлашини таъминлайдиган миқдорда ёнилғи ва мойлаш материаллари ғамлаб олиш, хўжаликларда нефть маҳсулотларидан фойдаланиш ва уларни асраш устидан қаттиқ назорат ўрнатиш, улардан бошқа мақсадларда фойдаланишга йўл қўймаслик, шунингдек ёнилғи ва мойлаш материалларини амалдаги нормаларга қатъий мувофиқ равишда тежаб-тергаб сарфлаш чораларини кўриш топширилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, СССР Тайёрлаш министрлигига ва СССР «Госкомсельхозтехника»сига ғалла қабул қиладиган корхоналарда кўп юк ортиладиган автомобиллар ва автопоездларда келтирилган донни тезроқ тортиб, тушириб олишни таъминлаш, шунингдек темир йўл вагонларига донни ўз вақтида ортиш ва уни тушириб олиш, ғалла қабул қилиш корхоналарининг техника-химия контроли бўлимларини лаборантлар билан етарли равишда таъминлаб, дон сифатини ўз вақтида ва тўғри аниқлашга эришиш юзасидан, шунингдек, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини даладан колхоз ва совхозларнинг хирмонларига, омборларига ташийдиган транспорт бригадаларини тузиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини колхоз ва совхозлардан давлат тайёрлов пунктларига элтиб бериш учун кўп юк ортиладиган автопоездлар ва автомобиллардан иборат автомобиль отрядларини тузиш, колхоз ва совхозларни давлатга дон топшириш учун ғалла қабул қиладиган корхоналарга бириктириб қўйиш юзасидан зарур тадбирларни ўтказиш таклиф этилди. Кечаю кундуз ишлашни ҳисобга олиб, дон ташиш графикларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш, районларда, областларда, ўлка ва республикаларда дон ташишга раҳбарлик қиладиган оператив диспетчерлик группаларини тузиш ҳамда автомобиль транспортидан фойдаланишни яхшилаш зарурлигига эътибор қаратилди.

Лавлагикор иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига СССР Озиқ-овқат саноати министрлиги ва Темир йўллар министрлиги билан биргаликда 1979 йил 1 сентябргача темир йўл станциялари ва қаттиқ қопламли йўллар яқинида лавлаги қабул қиладиган қўшимча пунктлар ташкил этиб, қанд лавлаги ташиб олиш масофасини камайтириш ҳамда уни колхоз ва совхозлардан ташиб олиш муддатларини қисқартириш масаласини кўриб чиқиб, ҳал этиш таклиф қилинди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1979 йил ҳосилини ўриб-йиғиб олиш учун тасдиқланган рўйхатда кўрсатилган министрликлар ва идораларнинг автомобиллардан ташқари барча корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг юк автомобиллари ҳамда бортли автоприцепларини шоферлари ва ремонт воситалари билан бирга жалб этишларига, жалб этиладиган автомобилларни автомобиль хўжаликларига, совхозларга, колхозларга бириктириб қўйиш тартибини ҳамда шу автомобиллардан автоколонналар ташкил этиш, шунингдек, уларни запас қисмлар, ремонт воситалари ва нефть маҳсулотлари билан таъминлаш тартибини белгилаб қўйишларига ижозат берилди.

(Давоми иккинчи бетда).

50 ЦЕНТНЕРЛИК МАРРАНИ КЎЗЛАБ

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Бўз районидаги «Партия XX съезди» совхози меҳнаткашлари чигит экишни кун сайин кизитмоқдалар. Далаларда 50 та экиш агрегати унумли ишламоқда. Механизаторлар чигит билан бир вақтда белгиланган миқдорда ўғит ҳам солиб кетилаётир. Совхоз пахтакорлари бундай усулни қўллаб ҳосилдорликнинг юқори бўлишига эришиб келаётирлар.

«Партия XX съезди» колхози «оқ олтин» бунёдкорлари ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида мавжуд 3100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишган. Шу кунларда далаларда унумли ишлаётган Онахон Носиров, Абдумутал Исроилов каби моҳир механизаторлар мўл ҳосилга пухта замин ҳозирлаётирлар.

Суратда: совхознинг илғор механизатори Абдумутал Исроилов.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

ЯШИЛ ПАЙКАЛЛАР

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Гагарин районидаги «Пограничник» совхозининг донгдор пахтакори, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Панжи Шукуров бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари йил бошида хўжаликдаги энг қолоқ участка — ўтган йили гектаридан аранг 13 центнер ҳосил олган бригадага ўтиб иш бошлаган эдилар. Жанговар коллектив бу йил ҳар гектар ердан 50 центнердан ипак пахта етиштиришга сўз берди.

Бригада экин майдонлари кўм-кўк ғўза ниҳоллари билан қопланди. Ўз сўзининг устидан чиқиш учун ғайрат отини қамчилаётган азамат ёшлар ғўзанинг дастлабки комплекс парваришини ва яганалашни қизғин бошлаб юбордилар. Улар бу муҳим ишни 15 апрелдан кечиктирмай тугаллаш учун социалистик мусобақани авж олдирмоқдалар.

А. ХАЛИЛОВ.

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

НАМАНГАН. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Косонсой райони чорвадорлари Муборак ва Фориш районлари қоракўлчиларининг ташаббусига амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Қўзилатишни уюшқоқлик билан ўтказиш, барча соғлом қўзиларни ўстиришга қолдириш учун бошланган социалистик мусобақада «Дўстлик» совхози чўпонлари олдинда бормоқдалар. Т. Мирзабеков, Б. Мадраҳимов, Қ. Тоғаевлар бошқараётган отарларда ҳар 100 бош совлиқдан 145-150 тадан соғлом қўзи олинди.

Шу райондаги «Қўқинбой», «Косонсой», Куйбишев номли, Худойбердиев номли хўжаликларнинг чорвадорлари ҳам қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказмоқдалар. Район чорвадорлари йил охиригача қўй ва эчкилар сонини 51,2 минг бошга, қорамоллар туёғини 8,2 минг бошга етказадилар.

ПИЛЛАЧИЛАР ТАРАДДУДИ

Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида она-Ватанга 350 тонна пилла етказиб беришга аҳд қилган Уйчи район «кумуш тола» ижодкорлари ипак қурти уруғи парваришини пухта тайёргарлик билан бошлашга ҳозирлик кўришмоқда. Пилла етиштиришни йил сайин кўпайтираётган район меҳнаткашлари ипак қурти озуқа базасини мустаҳкамлашга ҳам жиддий эътибор бермоқдалар. 250 гектар майдондаги тутзорлар парвариши намунали йўлга қўйилди. Экинзорлар, йўл ёқасидаги 527 минг туп тут дарахтларининг таглари юмшатилиб, ўғитланди. 70 минг туп тут кўчати ўтқазилди.

Пилладан мўл ҳосил етиштириш — агротехника тадбирларининг уюшқоқлик билан ўтказилишига боғлиқ. Районда қуртхоналар учун етарли миқдорда сўкчак тайёрлаб қўйилди. Бу ерда қурт уруғи очирувчилар, пиллачилик бригадалари ўқуви ҳам ташкил этилган.

Қ. ТЎРАЕВ.

БАРЧА РЕЗЕРВЛАРНИ ИШГА СОЛАЙЛИК

БУХОРО, 4 апрель. (ЎзТАГ). Бухоро область партия ташкилоти активининг бугун бўлиб ўтган йиғилиши қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Бауман сайлов округи сайловчилари ҳузурида сўзлаган нутқидаги йўл-йўриқлар ва тавсияларни амалга ошириш соҳасидаги вазифаларни муҳокама қилдилар. Область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов доклад қилди.

Докладчи ва сўзга чиққан нотиқлар область меҳнаткашлари партия XXV съезди қарорларини турмушга татбиқ этиш борасида муайян муваффақиятларга эришганликларини қайд этиб, асосий эътиборни ҳал қилинмаган масалаларга қаратдилар, бир қанча саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ишида, қишлоқ хўжалигида мавжуд камчиликларни очиб ташладилар. «Навоиазот» ва «Ўзбекгазпром» бирлашмалари жиддий танқид қилинди. Бу бирлашмаларда ишлаб чиқариш ҳажмини янада ўстириш, меҳнат унумдорлигини ошириш учун ички резервлар ва имкониятлардан яхши фойдаланилмаяпти. Шу сабабга кўра кейинги йиллардагина бир неча ўн минг тонна минерал ўғит, миллионлаб кубометр табиий газ кам берилди. Бухоро ипгазлама комбинатида ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш секин бормоқда.

Бу йил область меҳнаткашлари давлатга 600 минг тонна —ўтган йилдагидан 45 минг тонна кўп пахта топшириш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни қарийб чорак баравар кўпайтириш мажбуриятини олганлар. Қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун курашнинг янги босқичига, деб таъкидланди йиғилишда, партия раҳбарлигининг янада юксак даражаси мос бўлиб тушиши лозим. Сўзга чиққан ўртоқлар ишлаб чиқариш самарадорлиги ва бутун иш сифатини оширишга қаратилган конкрет таклифларни киритдилар. Улар партия ташкилотлари кадрларда, барча меҳнаткашларда топширилган иш учун юксак масъулиятни сезиш руҳида тарбиялашга катта эътибор беришлари лозимлиги ҳақида гапирдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

«ПРОГРЕСС-5» МУСТАҚИЛ УЧМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 3 апрель. (ТАСС). Бугун Москва вақти билан соат 19 дан 10 минут ўтганда биргаликдаги учиш программаси ниҳоясига етгандан кейин «Прогресс-5» автомат юк транспорт кемаси «Салют-6» — Союз-32» орбитал комплексидан ажратилди.

21 кун давом этган биргаликдаги учиш вақтида «Салют-6» — «Союз-32» — «Прогресс-5» космик комплекси экипажи катта ҳажмдаги ишларни бажарди. «Прогресс-5» кемасининг юклари бўшатилди, «Салют-6» станциясининг ишлатиб бўлинган асбоб-ускуналари кўчириб олиниб, транспорт кемасининг юк бўлмасига ўтказиб қўйилди.

«Прогресс-5» юк кемасининг ёрдами «Салют-6» станцияси бирлашган двигатель установкаси билан ремонт-профилактика тадбирлари программасига доир зарур операция бажарилди. Станциянинг ёнилғи идишлари юк кемаси бакларидаги оксидловчи модда билан тўлдириб қўйилди.

30 март ва 2 апрель кунлари «Прогресс-5» кемасининг двигатель установкаларидан фойдаланиб орбитал комплекснинг ҳаракат траекторияси икки марта тўғрилаб қўйилди.

Планлаштирилган ишларнинг ҳаммаси бажариб бўлингандан кейин «Прогресс-5» транспорт кемаси «Салют-6» — «Союз-32» орбитал комплексидан ажратилди. Ажралиш жараёнини Учишни бошқариш марказининг мутахассислари ва космонавтлар Ляхов билан Рюмин контроллик қилиб турдилар. «Прогресс-5» кемаси мустақил учиш режимига ўтказилди.

Владимир Ляхов билан Валерий Рюмин «Салют-6» — «Союз-32» илмий-тадқиқот комплекси ичидаги ишларни давом эттирмоқдалар.

Экипажнинг кайфияти яхши.

МЕҲНАТ БАЙРАМИ ОЛДИДАН

ГРАФИКДАН ОЛДИН

Тўйтепадаги металл конструкциялар заводининг коллективи Олмалиқ химия заводининг реконструкция қилинаётган иккинчи навбати учун маҳсулот тайёрлашни 21 апрель куни тугаллашга қарор қилди. Бу иш графикда белгилангандан ўн кун барвақт бажарилади.

Ишчилар меҳнат байрами кунида фосфор кислотаси ва аммофос экстракция цехлари учун 100 тонна пўлат устунлари, тўсинлар ва майдончалар тайёрлайдилар. Александр Кравченко, Анатолий Сорокин, Ваяков Сандер бошчилик қилаётган йиғувчилар бригадалари меҳнат байрамида иккитадан норма бажаришга сўз бердилар, пайвандчи Шевкет Межитов эса энг юқори меҳнат унумдорлигига эришишга — кунлик топшириқни 250 процент бажаришга аҳд қилди.

Корхонада «Қизил шанбалик» учун ярим фабрикатлар тайёрлаш, чизмаларни комплектлаш, пайвандлаш ишларини ҳозирлаш, технологияни ишлаб чиқиш бошлаб юборилди.

Меҳнат байрамида 1400 киши қатнашади, улардан салкам минг киши иш жойларида бўлади. Штабнинг ҳисобкитобларига кўра, 21 апрель куни ҳар бир кишининг ўртача иш унуми бир ярим смена нормасига тенг келади.

МУРАББИЙЛАР ЁРДАМИ

«Урганчрасжирмаслопром» бирлашмасининг энг яхши ишчилари «коммунистик шанбалик» кунида меҳнат унумдорлигини ошириш резервларидан тўларок фойдаланишда ёш ишчиларга кўмаклашамиз» дейишди. Бу ерда ишлаб чиқаришнинг ҳар бир ветерани ўз оталигидаги ёш ишчилар билан машғулотларни бошлаб юборди. Коммунист Ш. Хўжаев, ёғ-экстракция заводи комсомол ташкилотининг секретари С. Парпибоев ва бошқалар бошлиқ бригадаларда оталиқ ёрдамига, айниқса катта эътибор берилмоқда.

Бу ташаббус бирлашма коллективига меҳнат байрами кунида юксак маррани эгаллаш имконини беради. Улар 21 апрель куни 80 минг сўмлик — пландагидан 5 минг сўмлик кўп ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олдилар.

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШАЙЛИК

УРГАНЧ, 4 апрель. (ЎзТАГ). Қўшкўпир ва Хонқа районларидаги Киров номли колхозларнинг пиллачилик бригадалари ҳар қути қурт уруғидан йилига 80 килограммдан кўпроқ пилла олмоқдалар. Ана шу коллективлар тўплаган тажриба Хоразм пиллачиларининг Урганчда бўлиб ўтган кенгаши қатнашчиларининг диққат марказида турди.

Кенгаш қатнашчилари беш йилликнинг тўртинчи йилига мажбуриятлар қабул қилишди. Давлатга 1.850 тонна яъни пландагидан 50 тонна кўп юқори сифатли пилла топшириш кўзда тутилмоқда.

Кенгашда Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов нутқ сўзлади.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Леонид Ильич Брежнев Оятилло Руҳилло Мусавай Хумайнига телеграмма юборди. Телеграммада бундай дейилади: «Эрон Ислом Республикаси, деб эълон қилинганлиги муносабати билан Сизни самимий қутлайман. Шоҳ режимини тамомила тугатган умумхалқ референдуми натижаларини Совет Иттифоқида Эрон халқининг катта тарихий ғалабаси, деб ҳисобламоқдалар. Республика тузумининг ўрнатилиши, ҳеч шубҳасиз, мамлакатингиз ҳаётида янги даврни бошлаб беради.

Шу фурсатдан фойдаланиб, Совет Иттифоқининг Эронга нисбатан сиёсати — самимий дўстлик ва яхши қўшничилик сиёсати эканлигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Бу сиёсат— мамлакатларимиз ўртасидаги ҳар томонлама муносабатларни тенглик, суверенитетни ўзаро ҳурматлаш ва бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик принциплари асосида ривожлантириш ва кенгайтиришга интилишдан иборатдир».

Л. И. Брежнев дўст Эрон халқига бахт-саодат ва осойишталик тилади.

* * *

СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин Эрон Ислом Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг Бош министри Меҳди Бозоргонга телеграмма юбориб, Эрон Ислом Республикаси, деб эълон қилинганлиги муносабати билан уни самимий қутлади.

«Совет Иттифоқида, — дейилади телеграммада, —Эрон халқ революциясининг ғалабасини табрикламоқдалар.

Мамлакатларимиз ўртасида тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро ҳурмат принципларига асосланган дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатлари бундан буён ҳам совет ва Эрон халқларининг бахт-саодати, ялпи тинчлик ва халқаро хавфсизлик манфаатлари йўлида ривожланаверади, деб ишонч билдираман».

(ТАСС).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Боши биринчи бетда).

Дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ташишда юк автмобилларининг кечаю кундуз ишлашини ташкил этиш зарур деб топилди. Шу мақсадда иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка ва область ижроия комитетлари ҳосил ўрим-йиғимида банд бўлган ҳамма автомобилларни ҳар бир автомобилга икки ҳайдовчи ҳисобидан шофёрлар билан таъминлаб қўйишлари, зарур бўлган тақдирда халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидан шофёрлар жалб этишлари лозим.

Дон, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, силос ва сенаж ташиб олишга командировка қилинган автомобиль шофёрларининг, ремонт ишчиларининг, автоколонналар механиклари ва бошлиқларининг, автомобиль хўжаликлари диспетчерларининг, шунингдек колхозлар ҳамда колхозлараро корхона ва ташкилотлар автомобиль шофёрларининг асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақининг 75 проценти, аммо тариф ставкасидан кам бўлмаган қисми бутун командировка даврида сақланиб қолиши кўзда тутилди. Мазкур ҳақ корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар шу ходимларнинг асосий иш жойидаги ўз маблағлари ҳисобидан, колхозлар ва колхозлараро корхоналар ва ташкилотлардан командировка қилинган шофёрларга эса шофёрлар қаерга юборилган бўлса, ўша республика бюджетидан ҳосил ўрим-йиғимида ишлаган жойдаги ташкилотлар ва хўжаликларда тўланади. Шу сабабли командировка қилинган ходимларга суткалик ва квартира ҳақи тўланмайди.

1979 йил дон ҳосили ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ташиб олишда ишловчи кўп юк ортиладиган автомобиллар ва прицепли автомобиллар (автопоездлар) шофёрлари учун тариф ставкасининг 25 проценти миқдорида қўшимча мукофотлаш белгиланди, бу мукофот ҳар сменалик иш натижаларига қараб белгиланган иш вақти давомида смена топшириғини бажарган тақдирда тўланади.

Автомобиль шофёрларини иш нормасини ошириб бажарганлиги учун мукофотлаш юзасидан илгари белгиланган тадбирларга қўшимча равишда иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1979 йилда комбайнлардан ва тайёрлов пунктларига икки сменада (ҳар бир автомобилга икки ҳайдовчи ҳисобида) дон ва қанд лавлаги ташишда ишловчи автомобиль шофёрларини автомобилларнинг суткасига камида 20 соат узлуксиз ишлашини таъминлаганлик учун тариф ставкасининг 20 проценти миқдорида, Сибирь, Урал, Қуйи ва Ўрта Волга районларида ҳамда Қозоғистон ССРнинг қўриқ районларида эса дон ташишда ишловчи шофёрларни тариф ставкасининг 40 проценти миқдорида мукофотлашни жорий этишга ижозат берилди. Мукофотлар суткалик иш натижаларига қараб суткалик топшириқ бажарилган ва автомобиль кейинги суткаларда ишлатиш учун яроқли ҳолатда топширилган тақдирда ёзилади. Мазкур қарорда кўзда тутилган мукофотларни шофёрлар командировка қилинган корхона ва ташкилотлар тўлайди.

Совхозларнинг ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг машинист-тракторчилари, шунингдек ҳосил ўрим-йиғимига командировка қилинган ҳамда дон ва дуккакли дон экинлари, кўп йиллик ўтлар уруғлиги, узун толали зиғир пояси, силосбоп ва озуқабоп экинлар ҳосилини ўриб-йиғиб олишда комбайнларда ва бошқа ўрим-йиғим агрегатларида ишловчи машинист-тракторчилар ва бошқа механизаторлар хўжаликда белгиланган мавсум нормасини бажарганлиги учун, ҳосилни сифатли ва ҳеч нобуд қилмай ўриб-йиғиб олган тақдирда уларга ҳақ тўланмай, икки центнердан 4 центнергача дон бериш кўзда тутилди.

Комбайн ва бошқа ўрим-йиғим агрегатларининг бошқа ходимларига: тракторда ишловчи машинист-тракторчига комбайнда ишловчи машинист-тракторчига бериладиган дон ҳажмининг 80 проценти миқдорида, комбайнда ишловчи машинист-тракторчининг ёрдамчисига ҳамда автомобиль шофёрларининг ҳар бирига 70 проценти миқдорида ва ўрим-йиғим агрегатларига хизмат қилувчи созловчи устага 50 проценти миқдорида дон берилсин. Шу билан бирга машинист-тракторчилар ва бошқа ходимларнинг хоҳишига қараб, натура ҳақи тегишли доннинг харид нархи қиймати миқдорида пул билан алмаштирилиши мумкин.

Сибирь, Урал, Узоқ Шарқдаги ва Қозоғистоннинг қўриқ районларидаги хўжаликларда ғаллани ўриб тўплаб кетадиган ўроқ машиналарда ишловчи машинист-тракторчиларга дастлабки 7 кунда, қолган районларда эса ҳар бир экин оммавий ўришга киришилган дастлабки 5 кунда ҳосили ўриб-йиғиб олинган ҳар гектар учун ҳосилга ва ўрим-йиғим шароитларига қараб 0,5 килограмм дон ва нўхат ўришда 1,5 килограмм нўхат бериш кўзда тутилди. Совхозлар ва бошқа давлат хўжаликларининг мазкур миқдорларда дон бериш нормалари ва тартибини иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари белгилайди.

Совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари директорларининг совхозлардаги доимий ишчилар, шунингдек, ҳосилни йиғиштириб олишга жалб этилган ходимларга иш ҳақи ҳисобига пландаги таннархи билан, аммо чакана нархдан юқори бўлмаган нарх билан сотиш учун картошка, сабзавот, мева, узум, резавор мева ва полиз маҳсулотлари ҳосилининг 10 процентгача бўлган қисмидан фойдаланишларига ижозат берилди.

Совхозларнинг ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг ходимлари учун ушбу қарорда белгиланган рағбатлантиришни қўллаш колхозларга тавсия этилди.

Ўрим транспорт комплекслари ходимларининг ҳосил ўрим-йиғимини қисқа муддатларда ва ҳеч нобуд қилмай ўтказишдан моддий манфаатдорлигини кучайтириш мақсадида иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги билан келишиб, 1979 йилда совхозларда ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарида комплексларнинг ходимларига меҳнат ҳақини комбайнларда ёки бошқа ўрим-йиғим агрегатларида ишловчи машинист-тракторчиларнинг ўртача ҳақиқий иш ҳақига қараб (класс учун тўланадиган устама ҳақини қўшмай) тўлашни тажриба тариқасида жорий этишларига рухсат берилди. Созловчи усталарнинг, ўрим-йиғим агрегатларига техника хизмати кўрсатаётган ишчиларнинг ҳамда комплекс составида бошқа ишларда машғул бўлган машинист-тракторчиларнинг иш ҳақи ҳажми ўрим-йиғим агрегатларида ишловчи машинист тракторчиларнинг ўртача иш ҳақига нисбатан процент ҳисобида, шу ходимлар учун белгиланган тариф ставкалари билан ўрим-йиғим агрегатида ишловчи машинист-тракторчининг тариф ставкаси ўртасидаги нисбатга асосланиб белгиланади. Ўрим-йиғим агрегатларига хизмат қилувчи автомобиль шофёрларининг иш ҳақи ўрим-йиғим агрегатларида ишловчи машинист-тракторчиларнинг ўртача иш ҳақига нисбатан 80 процент миқдорида, комплекслар бошлиқларининг меҳнат ҳақи 120 процент миқдорида ва уларнинг ёрдамчилари иш ҳақи 80—100 процент миқдорида белгиланади.

Ўрим-транспорт комплекси ходимларига мазкур тартибда иш ҳақи белгилаш бажарилган ишларнинг сифати юқори бўлган тақдирда, шунингдек комплексдаги барча ходимларнинг йиғиштириб олинган маҳсулот ҳисобига тўғри келадиган иш ҳақи миқдори меҳнатга ҳақ тўлашнинг амалдаги шартларига кўра тўланадиган иш ҳақининг тегишли миқдорига нисбатан кўпаймаган тақдирда жорий этилади.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1979 йилда истисно тариқасида республикалар, ўлкалар ва областларнинг ички ресурслари ҳисобидан хўжаликларнинг раҳбарлари билан келишиб, шаҳарларнинг, ишчи посёлкалари ва қишлоқ аҳоли пунктларининг меҳнатга яроқли аҳолисини қишлоқ хўжалик ишларига ва ғалла қабул қилиш корхоналарида ишлашга жалб қилиш ҳуқуқи берилди.

1979 йилда қишлоқ хўжалик ишларига ва ғалла қабул қилиш корхоналарида ишлаш учун жалб қилинадиган ишчи ва хизматчиларнинг асосий иш жойидаги ўртача ойлик иш ҳақининг 50 проценти сақланиб қолади, деб белгиланди. Мазкур ҳақни ишчи ва хизматчиларнинг асосий иш жойидаги корхона ҳамда ташкилотлар ўз маблағлари ҳисобидан тўлайдилар. Шу сабабли қишлоқ хўжалик ишларига ва ғалла қабул қиладиган корхоналарда ишлаш учун жалб этиладиган ишчи ва хизматчиларга суткалик ва квартира ҳақи тўланмайди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1979 йилда бошқа республикалар, ўлка ва областларнинг колхоз ҳамда совхозларидаги ўрим-йиғим ишларига борадиган машинист-тракторчилар ва бошқа механизаторларга вақтинчалик иш жойигача етиб бориш ва у ердан қайтиб келиш ҳақини тўлашга ҳамда йўлда бўлган вақти учун шунингдек, совхоз ва колхозга етиб боргандан кейинги дастлабки уч кун учун ўртача иш ҳақини тўлашга ижозат берилди. Совхозларда мазкур механизаторларнинг меҳнатига шу совхозларда амал қилаётган норма ва расценкаларга мувофиқ ҳақ тўлансин.

Шу ходимларнинг асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақининг 75 проценти сақланиб қолади, деб белгиланди. Мазкур ҳақни корхона ва ташкилотлар механизаторларнинг асосий иш жойидаги ўз маблағлари ҳисобидан, колхозлардан командировка қилинган механизаторларга эса шу механизаторлар қаерга юборилаётган бўлса, ўша иттифоқдош республика бюджетидан ўзлари ҳосил ўрим-йиғимида ишлайдиган хўжаликларда тўланади. Шу сабабли командировка қилинган механизаторларга суткалик ва квартира ҳақи тўланмайди.

Колхозларга командировка қилинган механизаторлар меҳнатига совхозларда амал қилаётган норма ва расценкаларга биноан ҳақ тўлаш тавсия этилди.

Колхозлардан командировка қилинган механизаторларга ўз ихтисосидаги иш стажи учун иш ҳақига асосий иш жойида белгиланган миқдорда устама ҳақ ёзилади. Мазкур устама ҳақни механизаторлар ҳосил ўрим-йиғимига командировка қилинган хўжаликлар тўлайди.

Колхозларга бошқа хўжаликлардаги ҳосилни ўриб-йиғиб олиш учун юборилган машинист-тракторчилар ва автомобиль шофёрларининг иш вақтини ҳар йилги ҳақ тўланадиган отпуска олиш ҳуқуқини берувчи меҳнатдаги иштироки минимумини бажаришга қўшиш тавсия этилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига меҳнат ҳақи ва йўл харажатларини тўлашнинг ушбу қарорда белгиланган тартибини совхозлардан ва бошқа давлат корхоналаридан хашак тайёрлаш учун мамлакатнинг бошқа районларига борадиган машинист-тракторчилар ва автомобиль ҳайдовчилари учун ҳам қўлланишга ижозат берилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига келувчи ишчиларни жойлаштириш, уларга маданий-маиший ва медицина хизматини йўлга қўйиш, шунингдек мазкур ишчилардан ҳосил ўрим-йиғимида меҳнат муҳофазаси қоидаларига қатъий риоя қилган ҳолда оқилона фойдаланишни таъминлаш таклиф этилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1979 йилда совхозларда ҳосилни оммавий ўриб-йиғишнинг дастлабки кунлари даврида (аммо 10 кундан ортиқ бўлмаган даврда) уруғлик учун экилган қанд лавлагини ва уруғи пишиб етилган қанд лавлагини кавлаб олишда банд бўлган машинист-тракторчилар меҳнатига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг дон, дуккакли дон экинлари, силосбоп маккажўхори, кунгабоқар, картошка ва уруғлик ўт ўришда банд бўлган машинист-тракторчилар меҳнатига ҳақ тўлаш учун илгари қабул қилинган қарорида кўзда тутилган юқори расценкалар билан ҳақ тўлашга ижозат берилди.

РСФСР Министрлар Советига ва Қозоғистон ССР Министрлар Советига колхозларга, совхозларга ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарига ҳосил ўрим-йиғимида қатнашиш учун РСФСР ва Қозоғистон ССРнинг қўриқ районларига келган ҳамда шу районларда комбайнларда ишлашнинг мавсумий нормасини бажарган машинист-тракторчиларга ва машинист-тракторчиларнинг ёрдамчиларига давлат харид нархлари билан 10 центнергача, мавсумий нормани бажармаганларга эса озроқ миқдорда нақд пулга дон сотиш ҳуқуқи берилди. СССР Тайёрлаш министрлигига 1979 йилда, истисно тариқасида, РСФСР ва Қозоғистон ССРнинг қўриқ районларига ҳосил ўрим-йиғимига келган машинист-тракторчилардан, машинист-тракторчиларнинг ёрдамчиларидан ва автомобиль шофёрларидан ўз меҳнатлари эвазига олган донни киши бошига 14 центнергача миқдорда, бошқа районларга келган кишилардан эса 4 центнергача миқдорда станциялар ва пристанлар ҳузуридаги ғалла қабул қилиш корхоналарида қабул қилиб олиб (бунинг учун уларнинг ҳар бири 1979 йил ҳосили ўрим-йиғимида ўз меҳнати эвазига қанча дон олганлиги тўғрисида хўжаликларнинг справкаларини кўрсатишлари керак), доимий истиқомат жойида худди шунча миқдорда дон беришга рухсат этилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1979 йилда ишларнинг энг долзарб даврларида саноат, транспорт корхоналари ва бошқа корхоналардан, муассаса ва ташкилотлардан улар учун белгиланган план топшириқларининг бажарилишига зарар етказмай, тракторлар ва бензин ташувчи автомобилларни шофёрлари билан, шунингдек машинист-тракторчилар ҳамда бошқа механизаторлар ва автомобиль шофёрларини колхоз ва совхозларга жалб этишга ижозат берилди.

СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитетига ВЦСПС билан биргаликда 1979 йилда колхоз ва совхозларда ишлаш учун командировка қилинган машинист-тракторчилар ҳамда бошқа механизаторлар ва автомобиль шофёрлари меҳнатига 1978 йилда амал қилган шартлар асосида ҳақ тўлаш тўғрисида изоҳ бериш топширилди.

Совхозларнинг ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг директорларига 1979 йилда пичан, похол ўримида, силос, сенаж тайёрлашда ва ўт талқони янчишда машғул бўлган ходимларга тайёрланган пичан ва силоснинг 10 процентгача ва похолнинг 20 процентгача бўлган қисмини қўшимча ҳақ тариқасида (текинга) беришларига ҳамда совхозларнинг ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарининг шахсий уй чорвасига эга бўлган доимий ходимларига шунча миқдордаги маҳсулотни пландаги таннархда сотишларига рухсат этилди.

Совхозларнинг, ўрмон хўжалиги корхоналари ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг директорларига тракторлар ва машиналарни ишлатиб бўлмайдиган ерларда қўлда пичан ўриб тайёрлашда машғул бўлган ходимларга пичаннинг 50 процентгача қисмини (текинга) бериш ҳуқуқи берилди. Текинга берилган пичанни тайёрлаш учун ҳақ тўланмайди.

Совхозлар ва бошқа давлат корхоналарининг ходимлари учун белгиланган рағбатлантиришнинг ана шу турларини колхозларда ҳам қўлланиш тавсия этилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига совхозларнинг ҳамда бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг 1979 йилда ерларни эрта шудгор қилишда машғул бўлган машинист-тракторчиларга харид нархларда дон сотишларига ижозат бериш ва колхозларга ҳам шундай қилишни тавсия этиш ҳуқуқи берилди.

Дон қабул қилиш муддатларини қисқартириш мақсадида РСФСР Министрлар Советига ва Қозоғистон ССР Министрлар Советига 1979 йилда ғалла туша бошлашидан то 1 декабргача қўриқ ер районларидаги ғалла қабул қилиш пунктларида дон ортиш ва тушириб олишда машғул бўлган юкчи ишчиларнинг меҳнатига улар кунлик иш нормаларини бажарган тақдирда 50 процент оширилган расценкалар билан ҳақ тўлаш ҳуқуқи берилди.

Темир йўллар министрлигига:

— автомобилларни етказиб берувчи заводлардан РСФСР, Украина ССР ва Қозоғистон ССРда тузиладиган автоколонналарни тузиш пунктларига темир йўл транспортида (оператив эшелонларда) ташишни, автоколонналарни иш жойига ташишни, уларни янги иш районларига кўчиришни, шунингдек уларни доимий иш пунктларига қайтариб юборишни таъминлаш, ҳар бир автоколонна учун биттадан пассажир вагони бериб қўйиш;

— 1979 йил июнь-августида «Ростсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасига, Красноярск, Таганрог ва Тула комбайн заводларига, шунингдек Воронеж дон машинасозлиги заводига ва Бердянск ўроқ машиналари ишлаб чиқариш бирлашмасига тайёрланган юкка қараб темир йўл вагонларини бериб қўйиш;

— 1979 йилда мева ва сабзавот ортилган вагонларни РСФСРнинг жанубий районларидан, Украина ССР, Ўзбекистон ССР, Грузия ССР, Туркманистон ССР, Тожикистон ССР, Озарбайжон ССР, Молдавия ССР, Арманистон ССР ва Қозоғистон ССРдан белгиланган пунктларга жадал етказиб беришни таъминлаш; ҳаракат графикларида шу маҳсулотни ташийдиган, оширилган тезликда ҳаракат қиладиган, ихтисослаштирилган поездлар қатновини кўзда тутиш;

— тайёрлов ташкилотларининг планларига мувофиқ, шунингдек маҳсулот ортиш бошланишидан беш кун илгари берилган талабномаларга биноан тарвуз ва қовун ортиладиган вагонларни етказиб бериш;

— 1979 йилда қишлоқ хўжалиги учун автомобиль бензини ва дизель ёқилғисини қарорда белгиланган муддатларда пунктларга ташиб беришни таъминлаш;

— 1979 йил 1 октябрдан 1980 йил 1 майгача иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг талабномаларига биноан колхозлар, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари учун бошқа республикалар, ўлкалар ва областларда тайёрланган хашакни амалдаги тарифлардан 50 процент камайтирилган тариф билан, ҳажм жиҳатидан прессланган хашак билан яхшилаб тўлдирилган вагонларга камроқ юк ортилгани учун жарима олмай ташиб бериш таклиф этилди.

Темир йўллар министрлигига, РСФСР Дарё флоти министрлигига ва Денгиз флоти министрлигига уруғ, автомобиль, трактор, прицеп, қишлоқ хўжалик машиналари, асбоб-ускуналари, запас қисмлар, автомобиль шиналари, металл прокати, ёғоч ва бинокорлик материаллари, нефть маҳсулотлари, минерал ўғит, захарли химикатлар, озуқабоп туз ва бошқа материаллар ортиш учун вагонлар, кемалар ва контейнерларни биринчи навбатда етказиб беришни таъминлаш, ҳосил ўрим-йиғимини таъминлаш учун қишлоқ хўжалигига, элеваторлар, омихта ем корхоналари, тегирмонлар ҳамда дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва асрашни таъминлаш билан боғлиқ бўлган объектлар қурилиши учун ғалла қабул қилиш корхоналарига юборилаётган юклар, шунингдек фосфат ўғит ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг апатит концентрати ортилган поездлар ва кемаларнинг темир йўлларидаги ҳамда сув йўлларидаги ҳаракати устидан назорат ўрнатиш топширилди. Пландан ташқари юк ташиш зарурати туғилган тақдирда мазкур юкларни ортиб жўнатиш учун юқори органлар ва идоралар билан келишиб, вагонлар, кемалар ҳамда контейнерлар етказиб бериш таъминлансин.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР министрликлари ва идораларига қишлоқ хўжалигига аталган юклар ва қишлоқ хўжалик маҳсулоти ортилган вагонларни жадал бўшатиб олиш учун зарур чораларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш таклиф этилди. СССР Давлат банкига ўрим-йиғим техникаси ҳақини тўлаш, дон қуритиш пунктлари, усти ёпиқ хирмонлар ва дон омборлари, шунингдек техника хизмати станциялари ва пунктларини қуриш ҳамда реконструкция қилиш харажатларини тўлаш учун, истисно тариқасида, айрим колхозларга, совхозларга ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарига узоқ муддатли кредит бериш таклиф этилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига 1979 йилда, истисно тариқасида, қишлоқ хўжалик ишларига олий ўқув юртларининг (биринчи ва охирги курслардан ташқари) студентлари ва ўрта махсус ўқув юртлари юқори курсларининг (охирги курслардан ташқари) ўқувчиларини, шунингдек, ҳунар-техника билим юртларининг (ўрта ҳунар-техника билим юртларидан ташқари) ўқувчиларини жалб этишларига ижозат берилди, аммо ана шу ўқув юртларида таълим олаётганлар қишлоқ хўжалик ишларига ўта зарурат туғилган тақдирдагина кўпи билан бир ой муддатга жалб этилиши мумкин.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка, область, район партия комитетларига ва саноат корхоналарининг партия ташкилотларига ўрим-йиғим техникасини, элеваторларни ва ғалла омборларини ремонт қилишда, ҳосил ўрим-йиғимига, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашга ҳозирлик кўриш ва уни ўтказишда, шунингдек, чорвачилик биноларини ремонт қилишда, ем-хашак цехлари ва озуқахоналарни ускуналашда ҳамда фермалардаги сермеҳнат жараёнларни механизациялашда 1979 йилда колхозларга, совхозларга, ғалла қабул қилиш ва донни қайта ишлаш корхоналарига саноат корхоналарининг оталиқ ёрдамини ташкил этиш таклиф қилинди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, СССР Тайёрлаш министрлигига ва СССР «Госкомсельхозтехника»сига 1979 йил ҳосили ўрим-йиғимини ўтказиш учун ажратилган моддий ресурслардан қатъий тежашни таъминлаш топширилди.

СССР министрлари ва идораларининг раҳбарлари моддий-техника воситаларини ишлаб чиқариш ва уларни қишлоқ хўжалигига етказиб бериш юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилиши учун шахсан жавобгар эканликлари белгилаб қўйилди.

Қарорда кўзда тутилган топшириқларнинг бажарилиши устидан назорат қилиш СССР Халқ контроли комитетига топширилди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарорида 1979 йилги ҳосил ўрим-йиғимига, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашга ўз вақтида ҳозирлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказишга ҳамда 1979—80 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказишга доир бошқа тадбирлар ҳам белгиланди.

* * *

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети партия, совет, қишлоқ хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, колхоз ва совхозлар, саноат ва транспорт ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль ва ноябрь Пленумларининг қарорларни амал қилиб, қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасидаги вазифаларини муваффақиятли бажаришга бутун кучларини сарф қиладилар ҳамда ҳосилни ҳеч нобудгарчиликсиз ўз вақтида ўтказишни, зарур миқдорда ем-хашак тайёрлашни, 1979 йилда давлатга дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш планларини тўла ва ошириб бажаришни ҳамда 1979—80 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказишни таъминлаш чораларини кўрадилар, деб ишонч билдирдилар.

ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

Бизнинг мамлакатимизда Польша маданияти кунлари дўстлик, бирлик, қардошлик шиори остида ўтади. 3 апрелда Кремль Съездлар саройида Польша Халқ Республикасининг 35 йиллигига бағишланган ижодий кўрик тантанали вазиятда бошланди. Пойтахт жамоатчилигининг вакиллари, Москва корхоналарининг ишчилари, маданият ва фан арбоблари шу ерга келдилар. Залда Польша бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, ПБИП Марказий Комитетининг секретари Е. Лукашевич, ПХР маданият ва санъат министри З. Найдовский бошчилигидаги Польша делегацияси, ПХРнинг СССРдаги элчиси К. Ольшевски ҳозир бўлдилар.

Кечада В. В. Гришин, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. В. Русаков ўртоқлар иштирок этдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри П. Н. Демичев ўз нутқида таъкидлаб ўтдики, совет ва Польша маданияти арбобларининг мустаҳкам ижодий ҳамкорлиги қардош Совет — Польша муносабатларининг муҳим таркибий қисми бўлиб қолди. Польша маданиятининг бўлажак байрами буни исбот этади. Бизнинг бутун бепоён Совет мамлакатимиз шу ижодий кўрикни томоша қилади.

Е. Лукашевич ўзининг жавоб нутқида совет кишиларининг Польша санъати билан бўлажак учрашуви иккала халқ ўртасидаги мустаҳкам дўстликни кучайтиришга, бир-бирлари билан янада яқинлашувларига кўмаклашади, деди.

ПХР намояндалари саҳналаштирилган катта томошани «Польша кантатаси» деб атадилар. Бу томоша халқаро космик кеманинг парвозини акс эттирган ҳужжатли кинокадрлар билан бошланди. Шу парвозда ер атрофини тадқиқ этган совет космонавтлари билан бирга Социалистик Польшанинг намояндаси ҳам қатнашган эди. Совет — Польша қардошлигининг ёрқин намойиши, социалистик интернационализм принципларининг тантанаси бўлган биргаликдаги космик саёҳатнинг унутилмас кунлари тўғрисида космонавтлардан Петр Климук ва Мирослав Гермашевский ҳаяжон билан гапирдилар.

Польша санъати усталарининг концерти катта муваффақият билан ўтди. Концертда «Шленск» рақс ансамбли, Краков филармониясининг симфоник оркестри ва хори, бошқа етакчи профессионал ва ҳаваскор коллективлар, қардош мамлакатнинг ашулачилари ва чолғучи солистлари иштирок этдилар.

Мамлакатнинг кўпгина шаҳарларида шу куни Польша маданияти кунларининг бадиий қисми бошланди. Программалар томошабинларга ПХР социалистик маданияти муваффақиятларининг кенг манзарасини намойиш этди.

ҚАРДОШ ВЕНГРИЯ БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Венгрия фашизм асоратидан озод этилганлигининг 34 йиллигига бағишлаб 4 апрелда Тошкентда тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Жамоатчилик намояндалари қардош халқнинг социалистик қурилишда эришган ажойиб ютуқлари тўғрисида, сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаёт соҳаларида Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасидаги ҳамкорлик узлуксиз мустаҳкамланаётганлиги тўғрисида зўр мамнуният билан гапирдилар.

Йиғилиш ўтказилган «Ташкенткабель» заводининг маданият саройида Венгрия—Совет дўстлиги жамиятлари Марказий правлениеси томонидан юборилган виставка намойиш қилинди. Виставкадаги экспонатлар қардош мамлакатнинг ҳаёти, экономика ва маданиятини ривожлантиришда эришган муваффақиятларини тасвирлайди. (ЎзТАГ).

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

1950 йилда Совет Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдам тўғрисида тузилган шартноманинг ўттиз йиллик амал қилиш муддати 1980 йил апрель ойида тугайди. Гарчи шартномада унинг муддати икки томоннинг розилиги билан узайтирилиши мумкин эканлиги кўзда тутилган бўлса ҳам, ХХР ҳукумати шу шартнома муддатини узайтириш ниятида эмаслигини 1979 йил 3 апрелда эълон қилди. Хитой томони ўзининг ана шу душманлик ҳаракатини оқлашга уриниб, қўпол уйдирмаларни тўқиб чиқармоқда. Бу эса ҳақиқий аҳволни эслатиб ўтиш заруратини туғдиради.

СССР билан ХХР ўртасида дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома Хитой халқи революцион ғалабаларни ҳимоя қилиш ҳамда ўз олдида турган иқтисодий ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал этиш учун ёрдам ва мадад берилишига жуда муҳтож бўлган бир пайтда имзоланган эди.

СССР ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлиб, шартномадан келиб чиқадиган мажбуриятларни ҳалоллик билан бажаргани ҳолда аввал бошданоқ халқаро майдонда ХХРнинг манфаатларини қатъий ва изчил ҳимоя қилди, империализм кучларининг ёш халқ республикаси ишларига аралашиш йўлидаги уринишларига зарба беришда бу республикага самарали ёрдам кўрсатди. ХХРнинг илтимосига кўра у ерга юборилган совет ҳарбий қўшилмалари мамлакатни душман авиациясининг ҳужумидан қаттиқ туриб ҳимоя қилдилар. 1950 йилда тузилган Совет—Хитой шартномаси Кореяда 1950—1953 йиллардаги уруш даврида, шунингдек 1958 йилдаги «Тайвань кризиси» деб аталган кризис вақтида империалистларнинг ХХРга қарши бевосита агрессиясининг олдини олишда ҳам ҳал қилувчи роль ўйнади.

Хитой Халқ Республикасида индустриянинг янги тармоқларини вужудга келтириш ва эски тармоқларини реконструкция қилишда, фойдали қазилмаларни қидириб топиш ва ишга солишда берилган ёрдам, фан ва маданият соҳаларидаги алоқаларнинг ривожланиши ва бошқа кўпгина ишлар ҳам 1950 йил шартномаси қоидаларини ва шу шартнома асосида СССР билан ХХР ўртасида турли соҳаларда ҳамкорлик қилиш тўғрисида тузилган битимларни амалга ошириш натижаси бўлди. Буни бутун жаҳон билади. Хитой томони буларнинг ҳаммасидан астойдил миннатдор эканлигини билдирган ва уларга юксак баҳо берган эди.

1950 йил шартномасининг амал қилиши тўхтатилади, деб эълон қилган Пекиннинг ҳозирги бир томонлама ҳаракати унинг Совет Иттифоқи билан давлатлараро нормал муносабатларни давом эттиришга тайёр эканлиги ҳақида бир неча бор айтган гапларига сира ҳам мувофиқ эмас. Хитой ҳукумати 1971 йилда Совет Иттифоқининг куч ишлатмаслик тўғрисида шартнома тузиш ҳақидаги таклифини, 1973 йилда эса унинг ҳужум қилмаслик ҳақидаги шартномани имзолаш хусусидаги таклифини рад этган чоғда СССР билан ХХР ўртасида дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома мавжуд бўлганлиги сабабли гўё ана шундай шартномаларнинг зарурати йўқ, деган баҳонани рўкач қилган эди. Эндиликда эса Хитойнинг ташаббуси билан мазкур шартноманинг ҳам амал қилиши тўхтатилади. Буларнинг ҳаммаси ва Хитой раҳбарларининг бошқа тадбирлари уларнинг Совет—Хитой муносабатларини янада мушкуллаштириш ва бу муносабатларга путур етказиш йўлини планли равишда ўтказиб келаётганлигини аниқ-равшан кўрсатиб турибди.

Пекиннинг СССР билан ХХР ўртасида дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартномага нисбатан муносабати ўзгарганлиги — шартномани тўла маъқуллаш ва ундан актив фойдаланишдан шартноманинг амал қилишини тўхтатиш сари юз ўгирганлиги Хитой раҳбарларининг сиёсий йўли ўзгарганлиги билан чамбарчас боғлангандир. Буюк давлатчилик, гегемончилик муддаолари, бошқа мамлакатлар ва халқларни назар-писанд қилмаслик, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга олиб борадиган, уларнинг жаҳонга ҳукмронлик қилиш планларига зид бўлган ҳамма нарсага душманлик кўзи билан қараш — бу йўлни тобора кўпроқ даражада аста-секин белгилаб бера бошлади. Хитойнинг Вьетнам Социалистик Республикасига қарши шармандали агрессияси Пекин ҳукмрон доираларининг сиёсати нақадар авантюристик сиёсат эканлигини, уларнинг социализм манфаатларига хиёнат қилиб, нечоғлик юз тубан кетганлигини кўрсатди.

Совет Иттифоқига келганда шуни айтиш керакки, унинг дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдам тўғрисида ХХР билан тузилган шартномага муносабати ҳамиша аниқ-равшан ва изчил бўлиб келди. Бу муносабат СССРнинг ўзи тузадиган шартномаларга ва ўз зиммасига олган мажбуриятларга нисбатан принципиал позицияда турганлигидан келиб чиқади. СССР бу мажбуриятларга оғишмай риоя қилиб келмоқда.

1950 йилда тузилган Совет—Хитой шартномасининг кучи ва таъсирчанлиги шундан иборатки, унда икки буюк халқнинг тинч ва дўст бўлиб яшаш борасидаги қатъий хоҳиш-иродаси ўз ифодасини топди. Пекин Хитой халқининг хоҳиш-иродаси ва манфаатларига хилоф равишда мазкур шартноманинг амал қилишини тўхтатиш чорасини кўрганлиги шак-шубҳасиздир.

Совет Иттифоқида Хитой халқига, унинг тарихи ва маданиятига доим чуқур иззат-ҳурмат билан қаралмоқда. Мамлакатларимиз халқлари ўртасига совуқлик тушириш учун, хусусан уларнинг бир-бирига қарши курашмоғи учун объектив сабаблар йўқ. Совет—Хитой дўстлиги мухолифларининг ҳар қандай интилишлари, халқ хотирасида қолган нарсаларни йўқотиш, ҳар икки мамлакат ўртасидаги қардошларча ҳамкорлик йилларида тўпланган барча ижобий нарсаларни чиппакка чиқариш, Совет Иттифоқи ва Хитой халқлари ўртасида адоват туғдириш йўлидаги ҳар қандай уринишлар улар кутган натижани бермайди.

Совет томони СССР билан ХХР ўртасида дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартноманинг амал қилишини тўхтатганлик учун бутун жавобгарлик Хитой томони зиммасига тушади, деб билдиради. Бинобарин, Совет Иттифоқи Хитой томонининг ана шу хатти-ҳаракатларидан тегишли хулосаларни чиқариб олади.

СОВЕТ—ХИТОЙ ШАРТНОМАСИНИНГ АМАЛ ҚИЛИШИНИ ТЎХТАТИШ ТЎҒРИСИДА ХХР ҲУКУМАТИНИНГ ҚАРОРИ

ПЕКИН, 4 апрель. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг хабар беришича, Пекин раҳбарлари Совет Иттифоқи билан Хитой Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома муддатини узайтирмаслик ҳақида, бошқача қилиб айтганда, унинг амал қилишини тўхтатиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Бу шартнома 1950 йил 14 февралда Москвада имзоланган эди.

ФАБРИКА РЕКОНСТРУКЦИЯ ҚИЛИНМОҚДА

Қувасойдаги «СССР 50 йиллиги» паррандачилик фабрикасида ҳар бири 40 мингта жўжа учун мўлжалланган тўртта механизациялашган паррандахона ишга тушди. Бу паррандахоналар корхонани тубдан реконструкция қилиш планига мувофиқ қурилди. Янги қувватларнинг ишга туширилиши паррандабоқарларга ўз зиммаларига илгари қабул қилган мажбуриятларини қайта кўриб чиқиш имконини берди. Беш йилликнинг тўртинчи йилида 90 миллион дона тухум етиштиришга қарор қилинди. Бу — белгиланганидан 5 миллион дона кўпдир.

Фабрикани реконструкция қилиш давом этмоқда. Яқин вақт ичида корхонада яна тўртта ана шундай паррандахона фойдаланиш учун топширилади. Қайта тиклаш ишлари тугаганидан кейин бу ерда йилига 150 миллион дона тухум олинади.

Тажрибакорлар минбари

ОНА ЕРНИ ЭЪЗОЗЛАБ

● БРИГАДАЛАРНИ ЙИРИКЛАШТИРИШ — КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯГА КЕНГ ЙУЛ ОЧИШ
● НАРЯДСИЗ ИШЛАШГА КЎЧИШ — ШУ КУННИНГ ТАЛАБИ
● САМАРАДОРЛИК ВА СИФАТНИ ОШИРИШ ОМИЛЛАРИ
● ҲОСИЛ ТАҚДИРИ БРИГАДАЛАРДА ҲАЛ ҚИЛИНАДИ

1978 йил республикамиз пахтакорлари учун жиддий синов, катта имтиҳон бўлди. Биз барча қийинчиликларни мардонавор меҳнат ва матонат билан енгиб, ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилини ҳам қувончли ютуқлар билан якунладик. Бригадамиз 71 гектар ердан пландаги 30 центнер ўрнига 44 центнердан уруғлик пахта етиштирди. Йиллик план 124 процентга бажарилди. Ўнинчи беш йиллик маррасини уч йилда эгаллашга аҳд қилган бригадамиз коллективи ўз сўзининг устидан чиқди.

Деҳқоннинг меҳнати үндирилган ҳосил билан баҳоланади. Ўтган йили бригадамиздаги 71 гектар пахта майдонининг ҳар гектарига ўртача 1505 сўмдан маблағ сарфлаб, 2276 сўмдан даромад олдик. Жами фойда 55,5 минг сўмни ташкил этди. Илғор сувчилар, механизаторлар ва теримчилар йил давомида олган иш ҳақларидан ташқари 2—2,5 минг сўмдан мукофот пули олдилар.

Ҳозир бригадаларни йириклаштириш масаласи кун тартибига қўйилиб, тўғри иш қилинмоқда. Бригадаларнинг йириклаштирилиши ҳамма маркадаги тракторлар, механизм-агрегатлардан кенг фойдаланиш имкониятини беради. Карталар йириклаштирилиши муносабати билан кераксиз уватлар, ўқариқ, шохариқлар тугатилиб, ерга ер қўшилади. Айниқса дефолиация ва терим вақтида яхши натижага эришилади. «Зангори кема»лар йирик карталарда унумли ишлайди, тележкалардан фойдаланиш яхшиланади. Йириклаштирилган пахтачилик бригадаларига олий ва махсус ўрта маълумотли кадрларнинг бошлиқ қилиб қўйилиши пахтачиликдаги комплекс тадбирларни изчиллик билан амалга ошириш имкониятини беради.

Пахта ҳосилдорлиги ошиб борган сари хўжаликларнинг ялпи, пахтакорларнинг шахсий даромадлари ортади. Пландан ташқари топширилган юқори сорт пахта эвазига кўплаб қўшимча маблағ олинади. Дала ишлари давомида пахтакорларга нарядсиз ойлик маош тўланади. Лекин йил охирига келиб, олинган қўшимча даромад тақсимлаб берилади. Бригадамиз бўйича нарядсиз ишлашга кўчганимиздан буён ҳар бир сўм ҳисобига бир сўм қирқ тўрт тийиндан қўшимча даромад олмоқдамиз. Механизаторлар, сувчиларимизнинг даромади айниқса улгуржи бўлмоқда. Нарядсиз ишлашга кўчилгач, ортиқча сарф-харажатлар анча камайди.

Ҳосилдорликни ошириш — бош мезон. Лекин сортни яхшилашга алоҳида эътибор беряпмиз. Терим ёппасига машиналаштирилиши туфайли фурсатдан ютяпмиз, борлиқ ҳосилни қора совуқ тушиб, ёғингарчиликлар бошлангунча йиғиб-териб оляпмиз. Механизаторларимиз ҳам бажарган ишларининг миқдор ва сифатига қараб нарядсиз ҳақ олмоқдалар. Бу методни янада такомиллаштирамиз.

Ҳосил тақдири бригадаларда ҳал қилинади. Ҳар бир бригадада пахта тайёрлаш плани ва социалистик мажбуриятнинг бажарилишини таъминлаш қонундир. Биз бунга қатъий амал қиляпмиз.

Колхозчиларнинг реал даромадлари ошиб бораётганлиги уларнинг турмуш маданиятини яхшилашга катта имконият яратяпти. Жумладан бригадамиздаги колхозчиларнинг хонадонларидан 25 тасида шахсий енгил автомашина бор. Ҳар йили ўнлаб колхозчилар қишлоғимизда бош план асосида қурилган янги уйларига кўчиб ўтиб, ҳовли тўйлари ўтказишяпти. Рапқон қишлоқ Советида ташкил этилган кооператив қурилиш ташкилоти колхозчилар учун замонавий уй-жой биноларини қуриб беряпти.

Буларнинг ҳаммаси интернационал бойлигимиз ва миллий ифтихоримиз бўлган пахта етиштиришни кўпайтириш эвазига қилиняпти.

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль ва ноябрь Пленумлари қарорларида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу Пленумларда қилган доклади ва нутқида белгилаб берилган вазифалар бизни янада самаралироқ меҳнат қилишга, зафарларга руҳлантирмоқда. Партия қарорларига жавобан бригадамиз коллективи ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида 65 гектар ерга чигит экиб, ҳар гектаридан 60 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилди. Резерв ва имкониятларнинг ҳаммасини ҳисобга олган ҳолда ана шундай қарорга келдик. Районимиздаги «Москва» колхозида КПСС XXV съезди делегати, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Мирзатилла Ўролов, Аҳмаджон Маматов, Киров номли совхознинг «Ленинизм» бўлимидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Собир Ҳолиқов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалар 55,5 центнергача етказиб ҳосил олишяпти. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, ер, сув, техника ва минерал ҳамда маҳаллий ўғитдан самарали фойдаланган деҳқон кўзлаган мақсадига эришади.

60 центнерлик юксак маррани эгаллаш учун ҳозирдан пухта замин яратмоқдамиз. Ерларимизнинг шўрини ювиб, яхобга қондириб қўйганмиз.

2 минг тонна маҳаллий ўғит жамғардик, яна минг тонна шундай арзон ўғит тўплаймиз. Биз бир неча йилдан буён ерларга маҳаллий ўғитни табақалаштириб соляпмиз.

Экин майдонларимизнинг бир қисмида чигит суви берилмаса, чигит униб чиқмайди. Бундай майдонлар колхозимиз бўйича 450 гектарни ташкил этади. Биз чигит суви бериладиган ерларга чигит экиш билан бирга бегона ўтларга қарши гербицид сепамиз. Чигит сувини эмган тупроқдаги гербицидни шамол учириб кетолмайди, натижада бегона ўт чиқмайди.

Хуллас, ҳосилдорликни оширишнинг энг муҳим омилларидан бири органик ўғитдан кўпроқ фойдаланишдир.

60 центнерлик ҳосил олиш учун чигитни қулай фурсатда бир текис ундириб оламиз, яганани ўз вақтида тугаллаб, ҳар гектар ерда ўрта ҳисобда 120 минг тупдан кўчат бўлишини таъминлаймиз. Ғўза парваришини юксак агротехника талаблари даражасида ўтказамиз. Кечи билан 15 июлгача минерал ўғитлар ерга солинади.

Деҳқоннинг хазинаси — ер. Кимки ерни ардоқласа, ундан кутган инъом-эҳсонни олаверади. Ерни, экинни ҳеч қачон алдаб бўлмайди. Ерни алдаган қуруқ қолади. Шунинг учун ҳам айни кунларда бригадамиз маҳаллий ўғит тўплаяпти.

Бригадамизда алмашлаб экиш яхши йўлга қўйилган. Ўтган йили 12 гектар ерга маккажўхори экиб, ҳар гектаридан 100 центнердан «каҳрабо дон» топширдик. Бу йил маккажўхоридан бўшаган ўша ерга пахта экамиз. 40 гектар ерга кузда беда аралаш буғдой эккан эдик. Буғдойи ўриб олингач, бедаси қолади. Уч йил ўтказиб, сўнгра яна пахта экамиз. Кейинги ўн йил ичида деярли ҳамма майдонларимиз алмашлаб экишдан чиқарилди. Бу ҳам пахта ва бошқа экинлар ҳосилдорлигини оширишнинг омилидир.

Бригадамиз коллективи пахта етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда, дашт ерларни ўзлаштириб боғ-роғлар барпо этаётир. 1975 йилда КПСС XXV съезди шарафига У. Юсупов номли Катта Фарғона канали устидаги дашт ернинг 20 гектарига сув чиқариб, янги боғ қилган эдик. Ўшанда экилган шафтоли, ўрик кўчатлари ўтган йили ҳосилга кирди. Бу йил 20 тонна ҳўл мева териб топширамиз. КПСС XXV съезди номига қўйилган боғимизга тўрт йил ичида 30 минг туп ток, 22 минг туп ўрик, 22 минг туп шафтоли, 500 туп ёнғоқ, 400 туп бодом кўчатлари ўтказиб, 60 гектарга кенгайтирдик.

Даштдаги боғимизни бригадамизда ишлаб пенсияга чиққан отахонлар, Улуғ Ватан уруши ветеранлари Абдуманнон Ҳусанов, Абдулла Ўлмасов, Абдуғаффор Турсунов, Ортиқбой Аҳмедов, Қосимали Исҳоқов, Акбарали Йўлдошевлар парвариш қилишяпти. Шу кўкламда бу боғни 100 гектарга етказмоқчимиз. Юқорида айтганимдек, ер деҳқоннинг битмас-туганмас хазинасидир. Биз она ерни ардоқлаганимиз туфайли у бизни мўл ҳосил билан сийламоқда.

Т. РОСАБОЕВ,
Фарғона область Киров районидаги «Искра» колхозининг бригада бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

КУРАШ ВА ОЗОДЛИК ШЕЪРЛАРИ

Ғ. Ғулом номли Адабиёт ва санъат нашриёти Агостиньо Нето асарлари тўпламини ўзбек тилида босмадан чиқарди. Анголанинг ажойиб шоири, Ангола Халқ Республикаси президенти ва МПЛА — Меҳнат партияси раисининг машҳур «Муқаддас умид» поэмаси ва қирқдан кўпроқ шеърлари ана шу китобга киритилган. Бу асарларнинг кўпчилиги, жумладан «Ёшлигимнинг яшил пальмалари», «Февраль», «Африка поезди» ва бошқа шеърлар Португалия мустамлакачиларига қарши олиб борилган кураш йилларида ёзилгандир.

«Агостиньо Нето шеърлари, —дейилади тўпламга ёзилган сўз бошида, — ҳукмронлигу мустабидликнинг тўсиқ ва деворлари ичида туғилган, инсоният билан бир жон-бир тан бўлиб қўшила олган, неча мартлаб қамоқхоналарга тушган одамнинг аҳволини муфассал тушунтириб беради... Нетонинг шеърлари айни замонда ўз иродангг, шахсий кучинг ва саботингни текшириб кўришга ўргатади».

Нетонинг шеърларини шоирлардан Эркин Воҳидов билан Миразиз Аъзам ўзбек тилига таржима қилишган. Бу шоирлар кўпгина чет эллик адибларнинг асарлари билан ўзбек китобхонларини таништирдилар. [ЎзТАГ].

«КИЧИК ЕР» КЛУБИ

Қорақалпоғистондаги Максим Горький номли совхознинг ўрта мактабида «Кичик ер» деган ҳарбий-ватанпарварлик клуби очилди. Улуғ Ватан урушининг ветеранлари клубни ташкил этиш ташаббусчилари бўлдилар. Болалар клуб машғулотларида совет халқининг фашист босқинчиларга қарши қаҳрамонона кураши тарихи билан танишмоқдалар, қаҳрамонларнинг жасоратлари тўғрисида материаллар йиғишда қатнашмоқдалар.

[ЎзТАГ].

ПЛАКАТ ТИЛИ БИЛАН

«Плакат» нашриётида босмадан чиқарилган бир қанча плакатлар В. И. Ленин туғилган куннинг 109 йиллигига бағишланган. Бу плакатлар Владимир Ильич ҳаёти ва революцион фаолиятининг асосий босқичларини акс эттиради.

Фотоахборот варақалари биринчи беш йиллик планнинг 50 йиллиги, илғор коллективлар ва ишлаб чиқариш новаторларининг меҳнат ташаббуслари тўғрисида ҳикоя қилади. Ҳужжатли фотосуратлар, диаграммалар 1979 йилдаги оммавий социалистик мусобақа тўғрисида яққол тасаввур беради. ...лиги, электр энергия, хом ашё ва материалларни тежабтергаб сарфлашга даъват этувчи плакатлар диққатни ўзига тортади.

Буюк починнинг 60 йиллигига ва 21 апрель куни ўтказиладиган коммунистик шанбаликка бағишланган плакатлар подборкаси «Ҳамма коммунистик шанбаликка!» деб аталади. Бу подборкалар 1969-1978 йиллардаги шанбаликларда 6,6 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилганлиги, тушган маблағлар онкология ва кардиология марказларини, Сибирь қишлоқ хўжалик марказини, медицина муассасаларини барпо этишга, ҳунар-техника билим юртлари ва бошқа объектларни қуришга сарфланганлигини эслатиб ўтади.

Бу йил нашриёт 1600 номдан кўпроқ сиёсий плакат, подборка кўргазма плакатлар нашр этади.

(ТАСС).

ИСТИҚБОЛ ЭГАЛАРИ ЧИЗГАН РАСМЛАР

Республика Билимлар уйининг кўргазма заллари ранг-баранг товланмоқда. Бу ерда куни кеча Халқаро болалар йилига бағишланган тасвирий-амалий санъат экспозицияси очилди. Унда кўрсатилаётган уч юзга яқин расмларнинг ҳаммасини ёш рассомлар ишлаган. Виставка «Республика ёш талантларининг ижодиёти — суюкли социалистик Ватанга» деган шиор остида ўтмоқда.

Ўзбекистоннинг кўпгина шаҳар ва қишлоқларидаги болалар ўзлари ишлаган расмлар, графика ва амалий санъат асарларини бу ерга юбордилар. Темаларнинг хилма-хиллиги, уларни бажаришга ижодий ёндашув кишини ҳайратда қолдиради. Мана, Каттақўрғон расм студиясидан Сайёра Раҳмонова ишлаган «Ёз» расми. Унда 4-синф ўқувчиси мароқли ўтган ёзги каникулни тасвирлаб берган. Самарқандлик 6 яшар Ю. Илёсов уй қурилишига қизиққан ва буни ўз расмида тасвирлаган.

Виставкада ёғочдан ишланган ва бошқа хил асарлар ҳам бор. Булар асосан болалар боғчаларидаги гўдакларнинг, кўпгина мактаблар, саройлар, пионер ва мактаб ўқувчилари уйлари ҳузурида ишлаётган амалий санъат студияларидаги болаларнинг коллектив ижодидир.

[ЎзТАГ].

ПЛАНЕТАМИЗДА

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ҚАРОРИ

РИМ. (ТАСС). Италия президенти А. Пертини парламентни тарқатиб юбориш ва мамлакатда парламентга муддатидан илгари сайлов ўтказишга қарор қилди. Мамлакатда бир неча ойдан бери давом этаётган ҳукумат танглигини бошқа йўл билан ҳал этиш мумкин бўлмаганлиги учун ҳам шундай қарорга келинди. Бу танглик коммунистлар иштирокида парламентдаги кўпчилик тарқалиб кетганлиги натижасида ўтган йилнинг охирларидаёқ бошланган эди. Христиан демократлар партиясининг якка ўзидан иборат ҳукумат ўз зиммасига олган мажбуриятни бажаришдан бош тортганлиги, иқтисодий тангликни бартараф этиш чораларини амалга оширишни саботаж қилганлиги муносабати билан ИКП мана шу кўпчилик қаторидан чиққан эди.

Коммунистларнинг иштирокисиз парламентда янги кўпчиликни ташкил этиш йўлидаги уринишлар барбод бўлди. Христиан демократлар, социал демократлар ва республикачилар томонидан 20 мартда тузилган кабинет сенатда ишонч қозона олмай истеъфога чиқишга мажбур бўлди. Коммунистлар ҳукуматга ишонч билдиришга қарши овоз бердилар. Чунки ИКПнинг фикрича, унинг программаси мамлакат олдида турган сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий проблемаларни ҳал эта олмас эди. Компартия Италияда Италия Компартияси ҳам иштирок қила оладиган демократик кучлар коалициясидан иборат ҳукумат тузиш зарур эканлигини билдирди.

ИТАЛИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИДА

Римнинг спорт саройида Италия Компартиясининг XV съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Съезд делегатлари ИКП Бош секретари Э. Берлингуэрнинг ҳисобот докладини муҳокама қилмоқдалар. Мамлакатдаги ички сиёсий аҳволга доир проблемалар, халқаро аҳвол масалалари юзасидан кенг, ижобий мунозара кучайиб кетди. Съезд иштирокчилари партия олдида турган вазифаларни, унинг кураш стратегияси ва тактикаси масалаларини муҳокама қилмоқдалар.

ИКП раҳбарлигининг ва секретариатининг аъзоси Ж. Наполитано ички сиёсий аҳвол ва ИКП фаолияти масалаларига тўхталиб ўтди. У коммунистлар кескин тангликни бартараф этишга, Италияда давлатни барча соҳаларда янгилаш васифасини ҳал қила оладиган ҳукумат тузилишига қатъий эришишлари керак, деб таъкидлади.

ИКП раҳбарлигининг аъзоси А. Серони Италияда демократик хотин-қизлар ҳаракатининг вазифалари, хотин-қизларнинг ўз ҳуқуқи учун олиб бораётган кураши тўғрисида батафсил гапирди.

ИКП раҳбарлиги ва секретариатининг аъзоси Ж. К. Пайетта ўз нутқини халқаро аҳволни анализ қилишга бағишлади. (ТАСС).

Вашингтондаги Оқ уй олдида фаластинлик ва бошқа араб халқларининг ҳуқуқларини поймол этувчи Миср ва Исроил сепарат тил бириктирувига қарши оммавий норозилик намойиши бўлиб ўтди. Бу намойишни америкалик араблар ва Қўшма Штатларда ўқиётган араб студентлари уюштиришди. Суратда: намойиш қатнашчилари «Фаластинга озодлик!» деб талаб қилишмоқда.

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

ЯНГИ ҲУКУМАТНИНГ ПРОГРАММАСИ

ДАККА. (ТАСС). Президент Зиёур Раҳмон Бангладешнинг янги сайланган парламенти биринчи сессиясида сўзга чиқди. У яқин кунларда тузиладиган янги ҳукуматнинг олиб борадиган сиёсатини баён қилиб берди.

Ички сиёсат соҳасида, деди президент, бизнинг куч-ғайратимиз демократияни ривожлантиришга ва экономиканинг ўсишига эришишга, халқнинг турмуш даражасини оширишга қаратилади. Халқаро майдонда эса Бангладеш давлатларнинг суверенитети ва территориал бутунлигини ҳурмат қилиш, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик, барча низоли масалаларни куч ишлатмай тинч йўл билан ҳал этиш сиёсатини давом эттиради.

Бангладеш, деди З. Раҳмон, шу сиёсатни ривожлантириб қитъадаги барча мамлакатлар билан муносабатларини мустаҳкамлади ва давлатлар билан ҳамкорлик ҳамда дўстлик доираларини кенгайтирди. Мамлакатнинг БМТ сингари халқаро анжуманларда, қўшилмаслик ҳаракатида ўйнаётган роли кучайди.

Бангладеш, деди президент, Жанубий Африка халқларининг олиб бораётган озодлик курашини тўла равишда қўллаб-қувватлайди ва Фаластиндаги араб халқининг қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилаверади.

М. БОЗОРГОННИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ТЕҲРОН, 3 апрель. (ТАСС). Эрон муваққат ҳукуматининг бош министри М. Бозоргон бугун матбуот конференциясида сўзга чиқиб, Эрон Форс кўрфазида ва Ҳинд океанида жандарм ролини ўйнамайди ва шу ролни ижро этиш билан боғлиқ барча лойиҳаларнинг амалга оширилишини тўхтатди, деб айтди. АҚШ билан тузилган битимлар ва шартномаларга келганда, ҳукумат ҳозирча уларнинг ҳаммасини ўрганиб чиқиш имкониятига эга бўлган эмас. Аммо ҳозирнинг ўзидаёқ бу шартномалардан кўпи бекор қилинади деб ишонч билан айтиш мумкин.

М. Бозоргон мамлакатнинг иқтисодий аҳволига тўхталиб, ҳокимиятни қўлга олиш вақтида юз берган танглик эндиликда тугатилган, барча корхоналар қайтадан ишга туширилди, деб мамнуният билан уқтириб ўтди. Шунга қарамай, ишлаб чиқариш даражасини юксалтириш ва меҳнаткашларнинг талаб-эҳтиёжларини қондиришда қийинчиликлар мавжуд. 3,5 миллионга яқин киши ишсиз.

Нефть экспорт қилувчи мамлакатлар ташкилотининг аъзолари билан келишиб, Эрон ёнилғига ва ажнабий валютага бўлган ўз эҳтиёжларини таъминлаш учун ҳар куни нефть қазиб чиқаришни 3 — 4 миллион баррел (1 баррел 159 литрга тенг)га етказиш ниятидадир, деб айтди бош министр.

Эрон ҳукуматининг бошлиғи бошқарувнинг республика формаси учун деярли якдиллик билан овоз берган сайловчиларнинг мислсиз активлигини таъкидлаб, референдум якунларидан мамнун эканлигини билдирди. Айни вақтда унинг сўзига қараганда конституцияни тузиб чиқмасдан олдин Ислом республикасининг бўлажак давлат тузилиши хусусиятлари тўғрисида ҳозирча бир нарса айтиш мумкин эмас.

М. Бозоргон ҳар қандай сепаратчилик майлларига ва Эроннинг миллий ҳамда территориал бирлигига путур етказиш йўлидаги уринишларга қатъиян қарши фикр билдириб, майда миллатларга уларнинг хоҳишларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилган ягона қоида асосида маълум даражада автономия берилиши кераклигини таъкидлади. Автономия шу майда миллатларнинг ўз она тили ва маданиятига эга бўлиш ҳуқуқини, маҳаллий ҳокимият органларида актив қатнашиш ҳуқуқини гарантиялаши керак.

Бош министр республиканинг доимий ҳукумати сайланганидан кейин Ислом революцион кенгаши тарқатиб юборилишини айтди. Мамлакат революцион даврдан хўжалик қурилиши даврига ўтиши муносабати билан илгарироқ «революцион комитетлар» ҳам тарқатилиши лозим.

БИЗНИНГ ШАРҲ

ИРҚЧИЛАРНИНГ ИҒВОГАРЛИКЛАРИ

Миллий озодлик ҳаракатлари зарбалари остида ер юзидаги мустамлакачилик империялари аллақачон қулади. Аммо планетамизда ирқчилик ва мустамлакачилик режимлари ҳали тўла тугатилгани йўқ. Африка қитъасининг жануби ер юзининг қора доғи — зулм ва истибдод, ирқчилик ва мустамлакачилик ҳукм сураётган жой бўлиб қолмоқда.

Жанубий Африка Республикаси ирқчилари мамлакатда жабр-зулмни кучайтириш билан бир қаторда қўшни мустақил мамлакатларга қарши жинояткорона иғвогарликларни ҳам тўхтатмаётир. Сўнгги вақтларда Жанубий Африка ирқчилари Анголанинг қатор аҳоли пунктларини ваҳшиёна бомбардимон қилдилар. Улар ана шу мустақил давлат территориясига бостириб кириб, бегуноҳ одамларни ўлдирмоқдалар, мамлакатга катта моддий зарар етказмоқдалаар.

Родезиядаги Ян Смитнинг ирқчи режими ҳам Жанубий Африка Республикаси ирқчиларидан сира орқада қолмаётир. Родезиялик ирқчилар мамлакатнинг туб аҳолисига қарши жабр-зулмни, зимбабвелик қочоқлар лагерлари жойлашган қўшни мамлакатларга қарши қуролли иғвогарликларни кучайтириб юборди. Ян Смитнинг ирқчи режими «хавфсизлик кучлари» деб номланган Родезия армиясининг жазо корпусини тўлдириш мақсадида резервдаги 70 минг киши ҳарбий хизматга чақирилишини эълон қилди. Солсберидан олинаётган хабарларда, бу ҳарбий чақириқ жазо операциялари ўтказиш билан боғлиқ эканлиги таъкидланмоқда. Родезиялик каллакесарлар томонидан Зимбабведа ҳар куни ўнлаб бегуноҳ киши ўлдирилмоқда. Ирқчиларнинг уяси — Солсберида эса комендантлик соати жорий этилган. Бу пайтда тегишли ҳужжатларсиз қўлга тушган ҳар бир қора танли ўша жойнинг ўзидаёқ отиб ташланмоқда. Бундан ташқари Ян Смит ирқчилари Ангола, Замбия, Мозамбикка қарши қуролли иғвогарликларни ҳам кучайтирмоқдалар.

Жанубий Африка Республикаси ва Родезия ирқчи режимлари империалистик кучларнинг ҳомийлигида ва улар кўрсатаётган мадад билангина яшаб келмоқдалар. Ғарбнинг ҳомийлиги туфайли улар турли-туман ваҳшийликлар қилишмоқда, қўшни давлатларга қарши иғвогарликлар уюштиришяпти. Империалистик доираларнинг Африка жанубидаги бу мамлакатларнинг географик ўрни ва табиий бойликларидан ғоятда манфаатдорлиги сир эмас. Шу сабабли улар халқаро капиталга уран, олмос, олтин, платина, қалайи, руҳ қазиб чиқаришдан катта фойда олишга имкон бераётган ирқчилар назоратини сақлаб қолиш учун қўлларидан келган барча ишларни қилишмоқда.

Жанубий Африка Республикаси ва Зимбабве ватанпарварлари ўз озодлиги учун, ирқчиликнинг сўнгги қўрғонларини таг-томири билан тугатиш учун қатъий кураш олиб бормоқдалар.

А. РЎЗИЕВ.

УГАНДАДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

ЛОНДОН, 3 апрель. (ТАСС). Чет эл информация агентликларининг берган хабарига кўра, Угандада президент И. Амин отрядлари билан унга қарши курашаётган кучлар ўртасидаги қуролли тўқнашувлар давом этмоқда. Танзания бўлинмалари ҳам ана шу кучлар томонида курашаётганликлари хабарларда айтилмоқда. Президент Амин радио орқали нутқ сўзлаб, Угандадаги уч шаҳарнинг атроф-теварага қаттиқ бомбардимон қилинганлигини айтди.

Нигерия ташқи ишлар федерал комиссариатининг доимий секретари Ж. Укегбу Танзания билан Кенияга бориб, шу мамлакатларнинг бошлиқларига Нигерия давлати бошлиғининг мактубини топширди. Бу мактублар Танзания билан Уганда ўртасида давом этаётган қуролли можарога тааллуқли деб тахмин қилинмоқда. Нигерия элчиси Кениядан Угандага жўнайди.

ЯНА ТАҲДИД

Японияннинг денгизда хавфсизлик правлениеси хабар қилишича, Сенкаку районида Хитой балиқ овлаш кемаларининг катта флотилияси тўпланган. Пулемётлар билан қуролланган 50 дан кўпроқ шхуна ана шу оролларнинг соҳил бўйи сувларидан бир неча километр нарида сузиб юрибди.

Япония Сенкаку оролларини ўз территорияси деб ҳисоблайди. Хитой кемаларининг Сенкакуга бевосита яқин жойда пайдо бўлганлиги бу ерда ташвиш туғдирмоқда. Киодо Цусин агентлигининг уқтиришича, «Япония маъмурлари Хитой кемаларининг территориал сувларга бостириб кириши билан боғлиқ бултурги можарони эътиборга олиб Хитойнинг хатти-ҳаракатларини диққат билан кузатиб турибдилар».

Пекин ўтган йил апрель ойида қуролланган балиқ овлаш кемаларини шу районга юбориб бу билан ўзининг оролларни даъво қилаётганлигини намойиш этган эди.

Маҳаллий обзорчилар Хитой кемаларининг Сенкаку соҳиллари яқинида пайдо бўлганлигини Японияннинг у ерда вертолёт станциясини барпо этиш ва шу районда махсус ганиш белгиларини ўрнатиш тўғрисидаги қарори билан боғламоқдалар. Афтидан, Хитой ана шу оролларга ўзининг даъволаридан воз кечмаганлигини Японияга шама қилаётган бўлса керак.

Япония билан Хитой ўртасида «тинчлик ва дўстлик тўғрисидаги шартнома»ни имзолаш вақтида Токио ва Пекин Сенкаку оролларининг территориал мансублиги ҳақидаги масалани «четда қолдиришга» келишиб олган эдилар.

ТЕРРОРЧИ ШАЙКАЛАРНИ ТУГАТИШ

Кобулда ва Афғонистоннинг бошқа шаҳарларида осойишта вазият сақланмоқда. Бир қанча жойларда ҳукумат қўшинлари ва хавфсизлик кучлари айрим террорчи шайкаларни тугатиш операцияларини давом эттирдилар.

Аксилинқилобий унсурларнинг хуружлари тобора сиёсий бандитизм тусини олмоқда. Масалан, мамлакатнинг шимоли-шарқидаги Бадахшон вилояти территориясига Покистондан ташланган бир неча қуролли гуруҳлар вилоят раҳбарлари ва ер тузиш комиссияларининг аъзоларига нисбатан террорчиликлар қилишни мақсад этиб қўйган. Шу гуруҳларнинг хатти-ҳаракатлари ер ислоҳоти ўтказишни мушкуллаштирмоқда. Собиқ феодаллар, шунингдек руҳонийларнинг реакцион қисми ер ислоҳотига қарши фаол тарғибот олиб бормоқдалар. Афғонистон собиқ подшосининг куёви Покистонга келганлиги маълум бўлди. У Афғонистонга ташлаш учун аксилинқилобий гуруҳларни тайёрлаш билан шуғулланмоқда. Покистондан ўтган бандитларнинг отрядлари тўпланаётган Кунар вилоятидаги аҳвол ҳам мураккаб бўлиб турибди. Бир қанча районларда босмачилар йўлларни бузишга, уларни тўсиб қўйишга уринаётганликлари, тўғонларни бузаётганликлари тўғрисида маълумотлар бор.

Шу кунларда бўлаётган митинг ва йиғилишларда мамлакатимизнинг меҳнаткашлари Ғарб доиралари рағбатлантираётган реакцион сохта мусулмон гуруҳларнинг қўпорувчилик ниятларини якдиллик билан фош қилмоқдалар, деб ёзади «Кабул таймс» газетаси. Реакциянинг бу хуружлари империализм демократик Афғонистоннинг душманларини сафарбар этиб, мамлакатда революциянинг муваффақиятли ривожланишига халақит беришга, халқ давлатимизни заифлаштиришга интилаётганлигидан далолат беради. Бироқ, деб таъкидлайди газета, афғон халқи империализм малайларининг жиноий ниятларини фош этиб, уларнинг ҳақиқий башараларини очиб ташлаганлигини бу тўдалар яхши билиб қўйишлари керак. (ТАСС).

ХОР БЎЛДИ

Араблар дунёсидаги сиёсий обзорчилар Исроил бош министри Бегиннинг Мисрга қилган бир кунлик расмий визитига баҳо бериб, Садат ҳамманинг кўз ўнгида яна бир марта хор бўлди, деб таъкидламоқда. Миср президенти бу визитни кечиктиришга журъатсизлик билан уриниб кўрганлигига қарамай, Бегин Қоҳирага ғолиб сифатида келди. У яқинида мақтаниб, мен Сулаймон подшодан кейин Нил бўйидаги мамлакатда тантанали суратда кутиб олинадиган биринчи яҳудий ҳукмдори бўламан, деган эди.

Бироқ алоҳида тантаналардан дарак ҳам бўлмади. Маъмурлар аҳоли ўртасида ғалаёнлар чиқишидан хавфсираб бутун шаҳар бўйлаб Исроил давлат байроқларини тикиб қўйишга журъат эта олмадилар. Худди шу сабабга кўра, илгари келишиб олинганидек, Исроил бош министри Миср халқ мажлисида сўзга чиқмайдиган бўлди.

Айни вақтда мислсиз хавфсизлик чоралари кўрилди. Мисрнинг бутун полицияси ва хавфсизлик қўшинлари оёққа турғизилди. Қоҳирада деярли ҳар бир қадамда солдатлар ва полициячилар қўйилди. Бегиннинг келиши арафасида Миср —Исроил тил бириктирувига мухолиф бўлган активлар орасида кўплаб кишилар қамоққа олинди.

(ТАСС).

БХУТТО ҚАТЛ ЭТИЛДИ

ИСЛОМОБОД, 4 апрель. (ТАСС). Покистоннинг собиқ бош министри З. А. Бхуттога чиқарилган ўлим ҳукми бугун эрталаб Равалпинди турмасида ижро этилганлиги бу ерда расмий суратда эълон қилинди. Покистон президенти генерал Зиёул Ҳақ афв этиш тўғрисидаги ҳамма илтимосларни рад этгандан кейин у осиб ўлдирилди.

1973 йилдан 1977 йилгача Покистон бош министри лавозимини эгаллаб келган ва Покистон Халқ партиясининг раҳбари бўлган З. А. Бхутто ўзининг сиёсий мухолифини ўлдириш мақсадида фитна уюштиришда айбланди. Ўлим ҳукмини Лоҳур шаҳрининг олий суди 1978 йилнинг мартида чиқарган эди.

АХБОРОТ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ХУШБЎЙ ИЧИМЛИКЛАР

Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг Беруний шаҳар матлубот кооперацияси томонидан қурилган алкоголсиз ичимликлар ишлаб чиқарадиган комбинат куни кеча ишга туширилди. Комбинатда лимонаднинг етти тури, мороженийнинг тўққиз тури ишлаб чиқарилади.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

МАССИВ ҚУРИШГА КИРИШИЛДИ

Қашқадарё области марказида 8 минг аҳолига мўлжалланган янги уй-жой массиви қуришга киришилди. Ҳамма қулайликларга эга бўлган бу массив Қарши районининг Команди қишлоғи билан Қарши шаҳри ўртасида барпо этилмоқда. Массивда кўп қаватли уй-жойлар, болалар муассасалари, медицина пунктлари, мактаблар, савдо ва бир қатор маданий-маиший бинолар қад ростлайди.

М. КАРОМОВ.

УЗУМЧИЛИК ЯНАДА РИВОЖЛАНАДИ

Ғаллаорол районидаги «Коммунизм» совхозида ўнинчи беш йиллик охиригача узумзорлар майдони 1600 гектарга етказилади. Бу ҳозиргисига қараганда икки баравар кўп демакдир. Шу мақсадда совхозда Эсиргап Ҳожиев бошлиқ кўчатчилик бригадаси тузилди. Унга махсус ер участкаси ажратиб берилди. Соҳибкорлар узумнинг хилма-хил навларидан кўплаб кўчатлар етиштирадилар.

Н. МИРЗАЕВ.

МУЗХОНА КОМБИНАТИ

Наманганнинг қўли гул бинокорлари КПСС XXV съезди қарорларида белгиланган яна бир муҳим объектни — Ўрта Осиёда энг йирик холодильник комбинатини муддатидан уч ой илгари қуриб, фойдаланишга топширдилар.

Ҳукумат комиссияси замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган Наманган холодильник комбинатини аъло баҳога қабул қилиб олди.

Қурилишга 2,5 миллион сўмлик капитал маблағ сарфланди. Корхонада барча ишлар механизмлар воситасида бажарилади.

Т. НАЗИРОВ.

Наманган тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси чеварлари тайёрлаётган эркаклар ва аёллар кўйлаклари, турли ёшдаги болалар учун кийим-кечаклар харидорларга манзур бўлмоқда. Ўтган йили корхона коллективи 12 хил моделдаги маҳсулотларни давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқаришга муваффақ бўлган эди. Ҳозир наманганлик чеварлар бунга қўшимча яна 6 хил маҳсулотни фахрий беш қиррали тамға билан ишлаб чиқариш учун бутун куч ва имкониятларини сафарбар этмоқдалар.

Суратда: корхонанинг илғор тикувчи-мотористкаларидан бири Алия Тугушева. У 10 февралда шахсий беш йиллик нормасини бажарган эди. Алия СССР Конституцияси кунигача яна бир йиллик нормани адо этишга сўз берди.

Ҳ. Ҳайдаров фотоси. (ЎзТАГ).

Ахлоқ мавзуида

ҚАЛЛОБГА ЭРК БЕРСАНГ...

У эндигина 26 ёшга кирди. Ўзи Тошкент областидаги Эркин қишлоғида яшайди. Ота-онаси анча кексайиб қолган, пенсия олишади. Хотини эса инженер, бир ўғилчалари бор. Фарҳод Аҳмаджонов шу ёшигача беш идорада ишлаган, умумий иш стажи ҳисоблаб чиқилса — жами 121 кун. Аммо ишлаган жойидан сира ўз ихтиёри билан кетмаган, бўшатиб юборишган. Шу орада икки йил қамалиб ҳам чиққан. Нопок, хатарли ва қинғир йўллар уни иззат-ҳурматидан, қадр-қимматидан, оиласидан айирди. Ота-онасининг, умр йўлдошининг юзини ерга қаратди. «Мен ўғлимдан бунчалик пасткашликни кутмаган эдим», дейди ҳозир отаси кўзига ёш олиб суд мажлисида. Қилмиш-қидирмиш экан, Ф. Аҳмаджоновнинг жиноий иши Тошкент шаҳар Ҳамза район судида кўрилиб тўққиз йилу олти ойга кесиб юборилди. Хўш, у қандай қилиб жиноий ишга қўл урди, қандай қилиб нопок ва хатарли йўлга кириб кетди?

Эрталаб, нонушта пайти. Дастурхон устида тунда Бухородан командировкадан қайтган Бахтиёр Тоштемиров, унинг жияни Эътиборхон Усмонова ва укаси Арслон Тоштемиров ўтиришарди. Қўнғироқ чалинди. Эшикни Эътиборхон бориб очди-ю, ғалати бўлиб қайтди:

— Ўша, Равшанбек ошнангиз.

Бахтиёр эшик ёнида чақирилмаган меҳмон билан саломлашди, қўл олишиб кўришди.

— Қани, ичкарига марҳамат.

Равшанбек Бахтиёрни кўргандан кейин бир зум ўзини йўқотиб қўйгандай бўлди. Ранги оқарди, кўзлари пирпираб кетди. Аммо ўзини тез тутиб олиб, сир бой бермасликка ҳаракат қилди. Улар ичкарига киришди.

— Хўш, хизмат?

Равшанбек дастурхонга, кейин уй ичига кўз қирини ташлаб олди. Ҳаммаси илгаригидек, бундан аввал ўзи кўрганидай жой-жойида. Кейин ясама кулиш қилди.

— Мени кечирасизлар. Адашиб кириб қолибман. Адресни нотўғри беришибди. Менга бир врач керак эди. Онам касаллар, ўша врачга қаратмоқчи эдим...

Дастурхон атрофида ўтирганлардан уй эгаси — «Узбекнефть» бирлашмасининг бўлим мудири, инженер Бахтиёр Тоштемировга бу нотаниш одамнинг кимлиги маълум бўлмаса ҳам унинг нияти ва қандай мақсадда келганлигини билар эди.

— Сиз сўраган врач шу ерда яшайди, у билан қўшнимиз, ҳозир чақирамиз, — деди Бахтиёр атайлаб.

Бахтиёр Эътиборхонни овлоқроқ жойга имлаб «югур, милиция чақир», деди. Аммо «меҳмон» шубҳага тушиб қолди. «Энди менга жавоб, врачни ўзим топиб оламан», деб ўрнидан турди. Бироқ Бахтиёр унинг йўлини тўсдида, «мен сизни бир ой кутдим, бугун ўз оёғингиз билан кириб келдингиз», деб маҳкам ушлади.

...— Тоштемиров бор гапни айтди, — деди қилмиши фош бўлишидан аввал ўзини Равшанбек деб таништирган Фарҳод Аҳмаджонов милиция вакили тузган протоколга қўл қўяркан. — Ҳаммаси тўғри, менга 1500 сўм пул жуда зарур бўлиб қолди. Ёнимда эса ҳеч вақо йўқ эди. Шунинг учун қандай қилиб бўлса ҳам пул топишим керак эди.

Ўтган йилнинг сентябрь ойи эди. Эрталаб Тошкентнинг Шимоли-шарқ массивидаги кўп қаватли 74-уйнинг ҳовлисига от юзли, мўйловли, қора сочлари елкасига тушиб турган, тили бурро бир йигит кириб келди. У скамейкада гаплашиб ўтирган бир неча аёлнинг ёнига бориб саломлашди.

Фарҳод Аҳмаджонов ўша ерда ўйнаб юрган болалар орасидан Қаҳрамонжон исмли болани бир чеккага чақириб олди-да, гапга солди.

— Мени танияпсанми, жиян, мен дадангни ўртоғи Равшан аканг бўламан. Отлари нимайди, дадангни, ҳа айтгандай, Бахтиёр, шундайми? Бахтиёрнинг ўғлиман дегин, ҳў азаматей, катта бўлиб қолибсан-ку.

Шундан кейин товламачи боладан отасининг қаерда ишлаши, ҳозир қаердалиги, онасининг, агар ака-укалари бўлса, уларнинг ҳам номини сўради. Уйда ким борлигини аниқлаб олди. Кейин бинонинг учинчи қаватига кўтарилиб, 31-квартира эшигини қоқди. Ичкаридан аёл кишининг овози эшитилди.

— Очаверинг, мен Бахтиёрнинг дўсти Равшанбек бўламан, — Ф. Аҳмаджонов ёлғонни қалаштириб ташлади.

Эшикни Эътиборхон Усмонова очди. У рўпарасида девангидай бегона эркак турганини кўриб қўрқиб кетди.

— Сира чўчиманг, Эътиборхон. Мен Бахтиёр билан бирга ишлаб, ака-ука тутинган Равшанбек бўламан. Ошнам гилам сўраган эдилар. Базамиз яқинда ўшанақа гиламдан йигирматасини олди. Биттасини акамга атаб олиб қолгандим, нархи қиммат эмас, икки юз сўм.

Эътиборхон ҳозир қўлида пули йўқлигини айтди. Ф. Аҳмаджонов афсуслангандай бўлди-да, янаги сафар гилам келганида хабар қилишини айтиб чиқиб кетди.

Юқорида ҳикоя қилинганидек Равшанбек Фарҳод Аҳмаджонов бу уйга яна қадам ранжида қилганида қўлга тушди. Аммо у ушлангунига қадар озмунча кишиларни алдаб, қақшатиб кетдими. У 22 та хонадоннинг эшигини қоқиб, уй эгаларига ўзини гоҳо Рустам, Равшан, Ғайрат, Қобил деб таништирса, баъзан Шуҳрат, Мухторжон деб айтарди. Агар уйда аёлларни ёлғиз учратиб қолса, шароитга қараб ё эрининг ёки отасининг «дўсти», «қадрдони», «акаси», «бирга ишлаган, нонқатиқ бўлишган сирдоши» бўлиб оларди. Аммо ҳар гал ҳам ҳозир фалон базада ёки жуда бўлмаса фалон катта магазинда ишлаётганини, фалон жойда ошнаси, мансабдор акаси борлигини айтарди. Гилам, поёндоз, яна аллақандай ноёб буюмлар олишга қудрати етишини айтиб, соддадил аёлларни лаққа ишонтирарди.

Товламачи ўтган йилнинг куз кунларидан бири эрталаб Максим Горький проспектидаги 94-уйнинг 6-квартирасига кириб келди. Уй бекаси Гулнора Янгиева уйини ремонт қилдираётган экан.

— Мен Ғайратжон бўламан, эрингиз Аҳмад акамлар бир вақтлар отам билан ишлашган, — эски ҳунарини яна ишга солиб деди Ф. Аҳмаджонов. Кейин гапни бошқа ёққа бурди. — Бир келганимда йўқ экансиз, Москвада дам оляптилар, деб айтишганди. Қалай отпуска яхши ўтдими? Буни қаранг-а ўшанда ҳам уйингиз ремонт бўлаётганди. Ҳали ҳам битмабди-да. Ёки бирон нарса етишмаяптими?

Кейин Ф. Аҳмаджонов хоналарни айланиб ремонтни кўрган бўлди.

— Ваннага нега оқ кафел қўйдирдингиз? Ҳозир гулдор, рангли кафеллар расм бўлган-ку. Ҳали ҳам кеч эмас, ўзгартиринг, ўшанақасидан ўзим топиб бераман.

Товламачи тўхтамай гапириб уй эгасининг бошини айлантириб ташлади. У гап орасида тўққиз йилдан бери катта бир базада ишлаётгани борми, яхши ошнолар орттиргани борми қистириб қўйрди. Кейин мақсадга ўтиб «эрингиз отамдан бир нарса сўраган эканлар, ўша нарса базага келибди, отам шу ҳақда хабар қилишимни айтдилар», деди.

— Эрим нима сўраган эканлар? — Унинг гапига ишонган Г. Янгиева қайта сўради.

— Битта яхши гилам топиб беринглар, деган эдилар. Шунақа ноёбидан келиб қолибди. Ўзи ҳам араб гилами экан. Бунақаси кам топилади. Нархи 713 сўм.

— Ҳозир қўлимда бунақанги катта пул йўқ эди-я,— Г. Янгиева жуда ҳам афсусланди. — Аҳмад акангиз эшитсалар хафа бўладилар. Илтимос, бир оз тура гуринг, ўзлари келиб қолсалар ҳам ажаб эмас.

— Йўқ, кутолмайман, вақтим зиқ.

Гулнора Янгиева пул топишнинг ҳаракатига тушиб қолди. Биргалашиб омонат кассага боришди. У ердан 900 сўм олдида, «бирпас тура туринг, боламни мактабдан олай, кейин базангизга борамиз», деди. Аҳмаджонов кўнмади. Г. Янгиеванинг иккиланаётганини сезиб, «Аҳмад акамнинг хотини шунақа ишонмайдиган аёллигини билмаган эканман», деди. Бу гап ҳамон иккиланиб турган аёлни анча бўшаштирди. Айниқса, товламачи унинг эри номини тилга олганидан кейин «қанча пул керак эди?» деб сўрашга мажбур бўлди.

— 813 сўм.

Г. Янгиева ундан уйида гиламнинг нархи 713 сўм деганини эшитган бўлса ҳам индамай 850 сўм узатди. Товламачи уйдан чиқаётганида гиламни ўраб келиш учун битта дастурхон сўраган эди, уни ҳам бериб юборди...

Текинхўрлик билан ҳаромхўрлик, талончилик билан ўғрилик орасида фарқ бўлмаганидай, ичкиликбозлик билан безориликни ҳам сира бир-бирисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Бу иллатларнинг ҳаммаси ҳам Фарҳод Аҳмаджоновда мавжуд. У товламачилик қилиб илгари ҳам қўлга тушган ва қамалиб чиққан эди. Ўрганган кўнгил ўртанса қўймас экан, қамоқдан чиққандан кейин ҳам қинғир ишини қўймади. Қаллоблик ва талончилик билан «Ташсельмаш» заводининг ишчиси М. Аҳмедованинг 813 сўмини, завод ходими А. Йўлдошеванинг 613 сўмини, ўқитувчи М. Исоқованинг 1090 сўмини, хизматчи Б. Собированинг 750 сўмини, уй бекаси А. Юнусованинг 1494 сўмини, қўйингчи неча-неча одамларни алдаб, уларнинг жами 11 минг 608 сўм пулини, 6 метр қимматбаҳо газламаси ва битта «Весна» магнитофонини алдаб олиб чиқиб кетди.

Товламачи тегишли жазосини олди, албатта. Аммо кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, Фарҳод Аҳмаджонов бу жиноий ишларини баъзи кишиларнинг лақмалиги, қинғир йўллар билан топиладиган молларга ортиқча ҳирс қўйганлигидан фойдаланиб амалга оширди. Бирор киши жиноят пайтида уни ушлашга ҳаракат қилгани йўқ. Аксинча, унинг гапига ишониб, шу заҳоти бегона одамнинг қўлига сўраган пулини бериб юбораверишди. Агар кишилар унинг гапига ишониб ўтирмай, шу заҳоти ушлаб милиция органларига топширганларида қанчадан-қанча кишилар чув тушиб қолмаган бўларди. Қаллобга эрк берсанг, элни талар, деб шуни айтадиларда. Фарҳод Аҳмаджонов сингари товламачиларга орамизда ўрин бўлмаслиги керак.

А. ЛУТФУЛЛАЕВ.

Баҳор фаслида табиатда содир бўладиган ўзгаришлар ўз навбатида одам организмига ҳам таъсир кўрсатади. Шунинг учун бўлса керак, кўклам кезлари турли ёшдаги кишилар ўртасида уйқуга тўймаслик, қувватсизлик, тез чарчаш ёки тинка қуриши, шамоллаш каби ҳоллар тез-тез учрайди. Кексалар таъбири билан айтганда, баҳор «илик узилди» фасли— одам организмидан қувват кетади. Аммо бу фасл ўзи билан бирга давосини ҳам олиб келади. Бу даво халқимиз томонидан алоҳида эъзозланиб ишлатиладиган ёввойи ошкўклар бўлиб, уларга ялпиз, жағжағ, отқулоқ, момақаймоқ, исмалоқ, семиз ўт киради.

КЎКАТЛАР ЖОНГА ОРОМ

Баҳорнинг шифобахш ўтлари

Қари бор уйнинг зари бор, деб бежиз айтилмаган. Зеро кўпинча мўътабар онахон ва отахонлар мана шундай ошкўклар солиб, фойдали таомлар тайёрлашади. Афсуски, кўпчилик ёш оилаларда фойдали кўкатлардан камдан-кам фойдаланадилар. Уларни истеъмол қилиш гиповитаминоз (витамин етишмаслиги) касаллигининг олдини олиш чораларидан биридир. Ошкўкларнинг таркибида инсон саломатлиги учун зарур бўлган турли хил витаминлар, минерал тузлар, микроэлементлар, қолаверса турли биологик актив моддалар кўп. Улар айниқса, аскорбин кислотасига, B_1, B_2, РР, Р, К витаминлари ва каротинларга бой. Кузатишлар шуни кўрсатадики, баҳор фаслида ёввойи ҳолда кенг тарқалган фойдали кўкатлар таркибидаги витаминларнинг миқдори оммалашган маданий ошкўкларникидан (укроп, кашнич) қолишмайди. Эрта баҳордаги паст ҳарорат ва юқори намлик ёввойи ошкўклар таркибида одам организми учун энг зарур витаминлардан бири — аскорбин кислотаси нисбатан кўп йиғилишига сабаб бўлади.

Ошкўклар таркибида витаминларнинг оз ёки кўп сақланиши рангига ҳам боғлиқ. Ранги қанчалик тўқ бўлса, витаминларнинг миқдори ҳам шунча кўп бўлади. Шунингдек, янги униб чиққан фойдали кўкатлар витаминларга анча бой бўлади. Аксарият ошкўклар таркибидаги аскорбин кислоталарининг миқдори эрта тонгдан то тушга қадар кўпая борар, сўнгра камаяр экан. Шу билан бирга, организмнинг турли хил касалликларга қарши курашиш қобилиятини кучайтирадиган, кўзнинг қувватини оширадиган каротин эса куннинг иккинчи ярмида, яъни куёш нурининг таъсирида кўпайиши маълум бўлди.

Халқимиз азалдан ёввойи ошкўклардан ҳар хил таомлар тайёрлаб келадилар. Бундай фойдали кўкатлар солиб тайёрланган нон, кўк сомса ва чучвара шулар жумласидандир. Шу ўринда қуйидагиларни эслатиб ўтиш фойдали. Ўсимликлар таркибидаги каротин ёғда эрувчи витаминлардан эканлигини ва шу сабабли ошкўклардан тайёрланган таомларда ёғнинг етарли бўлишини унутмаслик лозим. Ошкўклар қанча майда қилиб тўғралса, улардан каротин шунча кўп ажралиб чиқади. Маданий ошкўклардан фойдаланганда ҳам буни эътиборда тутиш керак. Фойдали кўкатлар узилган ҳамони, узоқ сақланмай истеъмол қилингани маъқул. Узоқ сақланган ёки сўлиб қолган ошкўкларда витаминлар ва биологик актив моддалар миқдори кескин камаяди.

Ошкўкларнинг қайси ердан терилиши ҳам муҳим аҳамиятга эга. Чунки бу ўсимликларда одам организми учун зарарли бўлган моддаларни, газларни ҳам сақлаб қолиш хусусияти бор. Демак, серқатнов кўча юзидан кўра, транспорт қатновидан узоқроқда жойлашган далалар ва адирлардан терилган ошкўклар фойдалироқдир.

Баҳордаги дармонсизликни даволашда ёввойи ошкўклар, кўк пиёз, кашнич, укроп, петрушкалар қатори маҳаллаларда кўпчилик иштироки билан тайёрланадиган сумалакнинг ҳам аҳамияти катта. Гиповитаминознинг олдини олувчи бу таомни тайёрлаш жараёнида буғдой таркибидаги биологик актив моддалар, камқувватликнинг олдини олувчи витамин «Е» ажралиб чиқади.

Турли хил ёввойи ошкўклардан фойдаланганда шахсий гигиена қоидалари талабларига риоя қилиш, ошкўкларни водопровод сувида ёки қайнатиб совитилган сувда тоза қилиб ювиб янгилигида фойдаланиш зарурлиги ёдингизда бўлсин.

А. ТОҲИРИЙ,
Ўрта Осиё медицина педиатрия институти ассистенти.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ва эълонлар

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

профессор-ўқитувчилар ва проблемали лабораторияларнинг илмий ходимлари составидаги

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: гуманитар фанлар, табиий фанлар (тайёрлов бўлими), электрон ҳисоблаш машиналари ва программалаштириш, ҳисоблаш математикаси, рус тилшунослиги, умумназарий фанлар;

кафедра профессорлари: ўзбек совет адабиёти, физик-химия, партия-совет матбуоти назарияси ва практикаси;

кафедра доцентлари: араб филологияси, илмий коммунизм, функционал анализ, геометрия, Ўзбекистон халқлари тарихи, гуманитар факультетларда философия (3 ўрин), педагогика физик-химия, умумий тилшунослик, амалий математика, умумий математика (2), рус тили, умумий геология, ҳисоблаш математикаси;

кафедра катта ўқитувчилари: табиий фанлар (тайёрлов бўлими), инглиз филологияси, чет тиллар — араб, форс (2), инглиз тилларининг ўн ойлик курслари, ноорганик химия (2), гуманитар факультетларда инглиз тили, янги ва энг янги тарих (2), гуманитар факультетларда философия (3), жисмоний тарбия, физик география, табиий факультетларда философия ((2), умуртқалилар зоологияси, табииёт факультетларда КПСС тарихи, амалий математика (2), ҳисоблаш математикаси (3), умумий механика, чет эл гражданлари учун рус тили, ҳинд филологияси, рус тили, гуманитар факультетларда КПСС тарихи (2), чет эл гражданлари учун тайёрлов факультетларида рус тили (2), рус ва ўзбек журналистикаси тарихи, стилистика ва таҳрир қилиш, криминалистика, ўқув жараёнини илмий асосда ташкил этиш, илмий коммунизм, органик химия;

кафедра ўқитувчилари: гуманитар фанлар, тайёрлов бўлими, тарих, француз тили, шарқ тиллари — араб (2), форс тиллари ўн ойлик курслари, чет эл адабиётшунослиги ва танқидчилиги, рус адабиёти, совет ҳуқуқи, рус тили (ярим ставка), илмий коммунизм, гуманитар факультетларда инглиз тили;

проблемали лабораторияларнинг катта илмий ходимлари: чўкма формациялар ва чўкма рудаларнинг полимерлар химияси, аҳолини жойлаштириш, табиий бирикмалар химияси (унвонли мутахассис);

проблемали лабораторияларнинг кичик илмий ходимлари: аҳолини жойлаштириш (икки ўрин — унвонли ва унвонсиз мутахассислар), химия ва табиий бирикмалар, ярим ўтказгичлар.

КОНКУРС МУДДАТИ— эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Студентлар шаҳарчаси, Бош корпус, Д-10-хона, кадрлар бўлими.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/IV да **Дилором** (250-спектакль), 6/IV да **Севги ҳақида афсона** (премьера).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/IV **Рўйхатларда йўқ**, 6/IV да **Шошма, қуёш**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/IV да **Шаҳзода ва етим қиз**, 6/IV да **Зеби-Зебона**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/IV да **Фақат ақл сотилмайди**, 6/IV да **Ҳаммомга бало борми?**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Анатолий Фурманов раҳбарлигидаги иллюзион ревюнинг хайрлашув гастроллари** (19.30).

●

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ

1979 йилга

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиш учун: химиявий толалар технологияси, тўқимачилик материалшунослиги, тўқимачилик хом ашёсини дастлабки ишлаш (пахта, ипак), енгил саноат машиналари ва агрегатлари, тўқимачилик материаллари технологияси (йигирув, тўқувчилик);

ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиш учун: химиявий толалар технологияси, тўқимачилик материалшунослиги, тўқимачилик хом ашёсини дастлабки ишлаш (ипак, пахта), енгил саноат машиналари ва агрегатлари, тўқимачилик материаллари технологияси (йигирув, тўқувчилик), иқтисод, енгил саноат тармоқларини планлаштириш ва бошқаришни ташкил этиш.

Аспирантурага қабул икки муддатда — май ва ноябрь ойларида ўтказилади.

Ҳужжатлар — 15 октябргача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси, 5-уй, аспирантура бўлими. Телефон: 53-09-01.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҚЛАРИНИНГ

ШАҲАРЛАРАРО АВТОМАТ-ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ АБОНЕНТЛАР

ДИҚҚАТИГА

Тошкент областида шаҳарлараро телефон алоқасини янада автоматлаштириш мақсадида

1979 ЙИЛНИНГ 7 АПРЕЛИДАН БОШЛАБ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИНИНГ РАЙОН МАРКАЗЛАРИГА ЧИҚИЛАДИГАН

КОДЛАР ЎЗГАРТИРИЛДИ

Район марказларининг номи	Код	Справкалар бюроси
Олмалиқ	2610	2222
Ангрен	2660	2222
Бекобод	2910	2222
Тўйтепа	276	21222
Чирчиқ	271	52222
Янгийўл	2600	2222

Гулистон ва Андижон шаҳарларининг телефонини териш олдидан «22» рақамини қўшиб теришингиз лозимлигини эслатиб ўтамиз. Бу шаҳарларда янги АМТС ишга туширилиши муносабати билан шундай қилинмоқда:

Шаҳарларнинг номи	Код	Справкалар бюроси
Андижон	37422	42222
Гулистон	36722	22222

АНА ШУ ПУНКТЛАРНИНГ КОДЛАРИНИ ЁКИ АБОНЕНТ ТЕЛЕФОН НОМЕРЛАРИНИ ТЕРИШДА ҚИЙИНЛИК ТУҒИЛАДИГАН БЎЛСА, 33-58-10, 39-49-10 НОМЕРЛАРИ БЎЙИЧА РМТСГА МУРОЖААТ ҚИЛИШИНГИЗНИ СЎРАЙМИЗ.

Республика шаҳарлараро телефон станцияси.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, маданият ходимлари касаба союзи Республика комитети министрликнинг репертуар-редакцион коллегияси аъзоси Ҳ. Муҳаммадга отаси

Муҳаммадсиддиқхўжа МУҲАММАДАЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг математика факультети коллективи шу факультетнинг катта ўқитувчиси О. Н. Исломовга онаси

Мушарраф ИСЛОМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СПОРТ

Беллашувлар, тўплар, очколар

● ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. Ереванда «Правда» газетаси совринни учун ўтказилган Бутуниттифоқ кросси мусобақаларида ўзбекистонлик А. Иброҳимовнинг ғалаба қозонганлигини илгари хабар қилган эдик. Баҳсда иштирок этган республикамиз вакилларидан О. Моругина минг метрга югуришда фахрли иккинчи ўринни эгаллади. А. Кузнецов 3 минг метрли масофани иккинчи бўлиб босиб ўтди. 1500 метрга югурган Л. Кирюхина эса кўрсатган натижасига мувофиқ учинчи ўринга кўтарилди.

● СУВ ТЎПИ. Киевда фахрли ўринлар учун курашаётган коллективлар ўртасида Москва Давлат университети студентлари муддатидан илгари мамлакат чемпиони бўлдилар. Ленинградда эса 7—14 ўринлар учун кураш давом этмоқда. Тошкентнинг «Меҳнат» командаси бугунгача 5 та учрашув ўтказиб, бир мағлубиятга учраб, бир ғалабага эришди. Уч учрашувда очколар баҳам кўрилди.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00— Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Горнчилар, қаердасиз! 10.35 — Строговлар. Бадиий фильм, 2-серия. 11.40 — Асл йигитлар. 12.20 — Совет композиторларининг камер куйлари. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.20 — Ц. Франк. Фортепьяно ва оркестр ижроси учун симфоник вариациялар. 16.40 — Рус тили. 17.10 —Ҳужжатли фильм. 18.00 — Қўшиғимиз парвоз эт. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Болаларга аталган шеърлар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Тадеуш Сигетиньский номли «Мозовше» давлат ашула ва рақс халқ ансамблининг концерти. 20.00 — Ноқоратупроқ одимлари. 20.20 Строговлар. Бадиий фильм, 3-серия. 21.30 — Вақт. 22.05 — Катта симфоник оркестр билан бир соат. 23.25— Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00— Тоғ болалари. Фильм-концерт. 18.20 — «Комсомолец Узбекистана» газетасининг совринни учун сузиш бўйича XVII анъанавий мусобақалар. 18.45 — Ахборот. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Совет киносининг 60 йиллигига. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Музика истиқболи эгалари. 21.30 — Вақт. 22.05 — Турмуш ва маданият. 22.35 — Оддий муҳаббат. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

20.30 — Юксалишга ҳозирлик. 20.50 — Янгиликлар.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — О. Қосимов ва М. Мирзаев қўшиқлари. 12.00 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Бўстонлиқ паррандачилик фабрикасида. 13.30 — Кинофильмлардан куйлар. 14.00 — Ипак қурти боқишга қандай тайёргарлик кўрилмоқда? 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 18.30 — В. И. Ленин туғилган кун олдидан. Ленинча маданий революция самаралари. 18.40 — Ёшлик. 20.25 — Халқ талантлари концерти. 21.00 — Икки дунё — икки тақдир. 21.10— Ёзувчи ва замон. Г. Нурииллаева сўзи. 21.30 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.28 — Ўзбек халқ куйлари. 23.20 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Редакция адреси: 700000. Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26, фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.